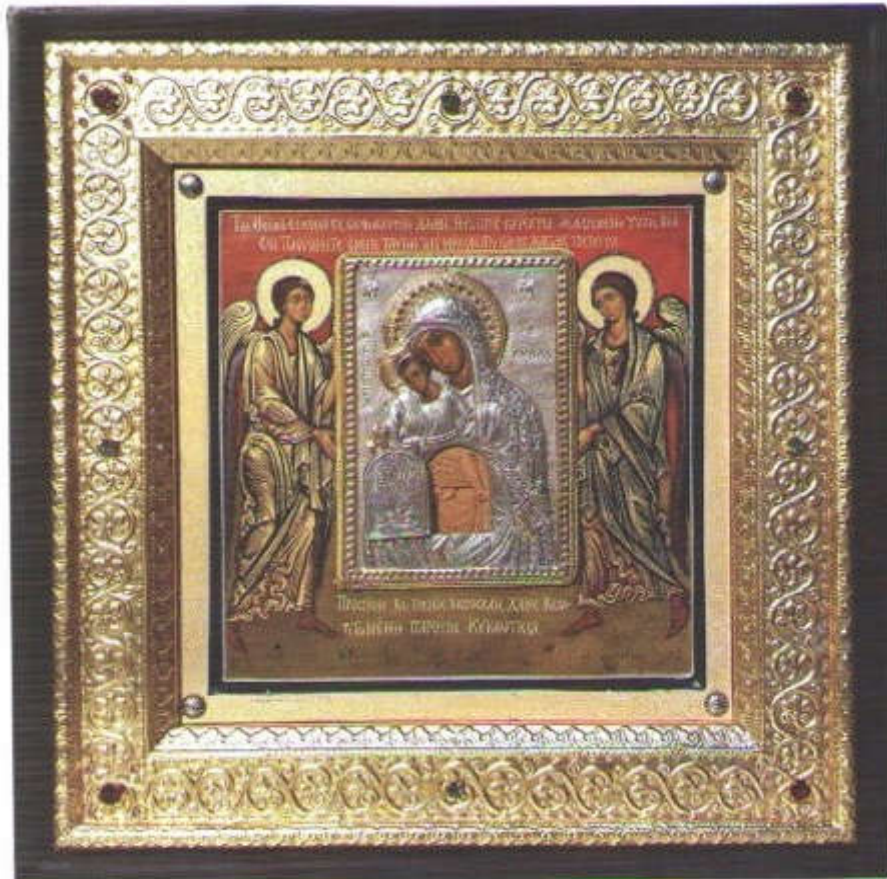

ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ

«Τούτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν» (Β' Κορινθ. ιγ', 9)

Ι. Εἰκὼν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου
(Ι. Μονὴ Παναγίας τοῦ Κύκκου Κύπρου).

Τεύχος 47ον ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2019

ΓΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΦΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ

ΧΙΟΣ

Αιτανεία Ἱ. Εἰκόνας Ἁγ. Μαρκέλλης
Ἱ. Ναοῦ Ἁγ. Μαρκέλλης Ὑρστάτη Ν. Ὑόρκης, ποιεξάρχοντος
τοῦ Σεβ. Χίου κ. Μάρκου (14.7.2019).

Ὁ μαθητὴς τιμᾶ τὸν δάσκαλον. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου κ. Μάρκος
ἀπονέμει τὸν Σταυρὸν τοῦ Ἁγ. Παύλου εἰς τὸν κ. Γεώργιον Μπαμπινιώτην,
Γλωσσολόγον - Ὁμ. Καθηγητὴν ΕΚΠΑ (Ι.Ν. Ἁγ. Μάρκου Βροντάδου, 30.6.2019).

Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

+ Αρχιμανδρίτου Γεωργίου Καψάνη,
Προηγούμενου τῆς Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὁρους.

Οἱ εορτές τῆς Παναγίας μας, οἱ Θεομητορικές Εορτές καί μέσα σ' αὐτές ἡ μεγαλύτερη εἶναι ἡ εορτή τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἕνα Πάσχα μικρό, ἕνα Πάσχα μέσ τὸ καλοκαίρι, μᾶς δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ ἐκφράσωμε τὴν βαθειὰ μας εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν Μητέρα τοῦ Λυτρωτοῦ μας καί δική μας Μητέρα γιὰ ὃ,τι ἔχει κάνει γιὰ τὸ ἀνθρώπινο γένος καί γιὰ τὸν κάθε ἕνα ἀπὸ μᾶς. Διότι, χωρὶς τὴ δική της συνέργεια καί προσφορά εἰς τὸν Ἅγιον Τριαδικὸν Θεὸν δὲν θα ἐνσαρκουτο ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Περίμενε ὁ Θεὸς νὰ βρεθῆ μία τέτοια ἀγία ψυχὴ, πανάσπιλη, πάναγνη, ἡ ὁποία θὰ προσέφερε ὅλη τὴν ἐλευθερίαν της εἰς τὸν Θεόν, ὥστε καί ὁ Θεὸς νὰ προσφερθῆ ὁλόκληρος σ' Αὐτήν. Κι αὐτὴ ἦταν ἡ εὐλογημένη Μαρία, ἡ ταπεινὴ κόρη τῆς Ναζαρέτ. Τὴν εὐγνωμονοῦμε. Μᾶς ἔδωσε ὃ,τι πολυτιμότερο ἔχουμε στὴ ζωὴ μας. Τὸν Σωτῆρα μας. Τί θὰ εἴμαστε χωρὶς τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Οἱ ἀπελπισμένοι κατάδικοι τοῦ θανάτου. Οἱ αἰώνιοι αἰχμάλωτοι τοῦ διαβόλου. Χωρὶς ἐλπίδα. Ἐάν λοιπὸν ἔχουμε Σωτῆρα καί Λυτρωτὴ καί Θεόν τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα, αὐτὸ τὸ ὀφείλουμε εἰς τὴν Κυρίαν Θεοτόκον. Γι' αὐτὸ ὁ ἔπαινος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι παντοτινός. Οἱ ὕμνοι τῆς Ἐκκλησίας εἶναι παντοτινοὶ κι ἀνεξάντλητοι πρὸς τὸ πρόσωπον τῆς Κυρίας Θεοτόκου. Κανένα πρόσωπο ἐπὶ τῆς γῆς δὲν ἐτιμήθη μὲ τόσους ὕμνους, μὲ τόσες δοξολογίες, μὲ τόσες διακοσμητικὰς ἐκφράσεις μὲ ὅσες ἡ Παναγία μας...

Ἡ Ἐκκλησία ἤδη ἀπὸ τὴν 3ῃ Οἰκουμενικῇ Σύνοδο τῆς ἔδωσε τὸν τίτλο Θεοτόκος, ὁ ὁποῖος ὄρος «Θεοτόκος» κατὰ τοὺς ἁγίους Πατέρες, τὸν Ἅγιο Γρηγόριο τὸν Θεολόγο περικλείει ὅλο τὸ μυστήριον τῆς σωτηρίας καί τῆς εὐσεβείας. Διότι ἠρνοῦντο οἱ αἰρετικοὶ ὅτι ἡ κυρία Θεοτόκος ἔτεκε Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα. Ὅμως ἡ Ἐκκλησία διεδράνωσε τὴν πίστι τῆς ὅτι ἡ κυρία Θεοτόκος ἐγέννησε Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα, τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὅτι ἐγένετο τὸ ἐργαστήριον τῆς ἀπορρήτου ἐνώσεως τῶν δύο φύσεων, τῆς θείας καί τῆς ἀνθρωπίνης. Διότι, μέσα εἰς τὴν ἁγίαν κοιλίαν της ἀπὸ τὴν ὥρα τῆς συλλήψεως τοῦ Μονογενοῦς τῆς Υἱοῦ ἠνώθη ἡ ἀνθρωπίνη μὲ τὴν θεία φύσιν καί ἐκυοφορήθη ὁ Θεάνθρωπος Χριστός. Γι' αὐτὸ λοιπὸν καί χαρακτηρίζεται ἐργαστήριον τῆς ἀπορρήτου ἐνώσεως τῶν δύο φύσεων. Καί αὐτὰ ὅλα δὲν πρέπει νὰ τὰ ξεχνᾶμε, δὲν τὰ ξεχνᾶμε ποτὲ ἡ Ἐκκλησία' γι' αὐτὸ καί ὁσάκις ἡ Ἐκκλησία δοξάζει τὸν Μονογενῆ τῆς Υἱόν, δοξάζει καί τὸ πρόσωπο τῆς Παναγίας. Δὲν ὑπάρχει Ἀκολουθία τῆς Ἐκκλησίας, συναξὶ τῆς Ἐκκλησίας, πού νὰ μὴν καλεῖται καί ἡ Κυρία Θεοτόκος νὰ παρίσταται κι ἐκεῖνη καί μᾶλλον καί νὰ προΐσταται τῆς Συνάξεως τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Ὅπως προΐστατο τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων κατὰ τὸν Ἅγιο Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ. Διότι, ὅταν ἀνελήθη ὁ Κύριος εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἡ Κυρία Θεοτόκος ἐνεψύχωνε, ἐνεθάρρυνε, ἐδίδασκε, καθοδηγοῦσε τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους. Ἦταν τρόπον τινὰ ἡ Γερόντισσά τους καί ἐξακολουθεῖ νὰ

εἶναι ἡ Γερόντισσα, ἡ πνευματικὴ Μητέρα ὄλων τῶν Χριστιανῶν, ὅσων ὀρθοδόξως πιστεύουν εἰς τὸν Τριαδικὸν Θεόν. Καί ἰδιαίτερως νὰ εἶναι ἡ Γερόντισσα καί ἡ Μητέρα τῶν Μοναχῶν καί δὴ τῶν Ἀγιορειτῶν...

Ἐκεῖνο πού ἔκανε τὴν Παναγία μας καί τὴν ἀνέδειξε εἶναι ὄχι ἀπλῶς ὅτι ἐγέννησε παθητικὰ τὸν Θεόν, τὸν Θεάνθρωπον Χριστόν, ἀλλὰ συνήργησε εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ καί εἰς τὴν κυοφορίαν τοῦ Χριστοῦ καί συνήργησε διότι, ὅπως λέγει τὸ σημερινόν Ἀποστολικόν Ἀνάγνωσμα, τῆς πρὸς Φιλιππησίους Ἐπιστολῆς συμμετεῖχε κι αὐτὴ εἰς τὸ φρόνημα τοῦ Χριστοῦ... Αὐτὸ εἶναι τὸ φρόνημα τοῦ Χριστοῦ, ἡ ἄκρα ταπεινώσις, ἡ κένωσις, ἡ θυσία, ἡ προσφορά στοῦ ἀνθρώπινο γένος. Κι αὐτὸ ἦταν καί τὸ φρόνημα τῆς Παναγίας μας. Δὲν μπορούσε ἐκεῖνη ἡ ὁποία ἐβάσταξε εἰς τοὺς κόλπους της τὸν Θεόν νὰ μὴν εἶχε τὸ ἴδιο φρόνημα μὲ Ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον κυοφοροῦσε. Αὐτὸ τὸ φρόνημα πού εἶχε ὁ Σαρκαθῆς Κύριος καί ἔνεκα τοῦ ὁποῖου ἐνεσαρκώθη καί ἐταπεινώθη καί ἐκένωσεν ἑαυτὸν, αὐτὸ τὸ φρόνημα εἶχε καί ἡ ταπεινὴ κόρη τῆς Ναζαρέτ. Κι αὐτὴ ἐκένωσε τὸν ἑαυτὴ της, προσέφερε τὸν ἑαυτὴ της, τελείαν προσφοράν, δὲν κράτησε τίποτα γιὰ τὸν ἑαυτὴ της. Καί αὐτὸ τὸ φρόνημα ζητᾶται καί ὁ Κύριος Ἰησοῦς καί ἡ Κυρία Θεοτόκος ἀπὸ μᾶς τοὺς χριστιανούς, τὰ παιδιά τῆς Παναγίας μας.

...Τὸ ἀκέραιον σκῆνωμά της νοερῶς τὸ περιπτυσσόμεθα, τὸ ἀσπαζόμεθα καί τρόπον τινὰ καί μεῖς μετὰ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων συμμετέχομεν εἰς τὴν πάνσεπτον κηδεῖαν της, ἡ ὁποία ὅμως κηδεῖα δὲν ἦταν παρὰ τὸ μεταίχμιον τῆς ἀναβάσεώς της εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Διότι ἡ Κυρία Θεοτόκος, χάριτι καί φιλανθρωπία τοῦ Μονογενοῦς τῆς Υἱοῦ, ἐξεδήμησε καί σωματικῶς πρὸς τὸν οὐρανὸν καί ἀνήλθεν εἰς τὸν οὐρανόν, διότι δὲν μπορούσε ἐκεῖνο τὸ Πανάγιο Σῶμα, τὸ ὁποῖον ἐκυοφόρησε τὸν Θεόν νὰ τὸ φᾶνε τὰ σκουληκία μέσα στὴ γῆ. Ἐπρεπε δεδοξασμένο νὰ ἀναστηθῆ καί νὰ καθῆται στὰ δεξιὰ τοῦ Κυρίου καί νὰ πρεσβεύη γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα. Καί ἄλλοτε τὸ ἔχουμε πεί, τὸ λέω καί γιὰ ὄσους δὲν τὸ ἄκουσαν, τοὺς ἀδελφούς προσκυνητάς, ἡ Παναγία μας εἶναι τὸ πρῶτο πρόσωπο τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὸ ὁποῖον ἀνέστη, ἐκρίθη, ἐδικαιώθη, ἐδοξάσθη καί κάθεται εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Χριστοῦ, πρεσβεύουσα ὑπὲρ ὅλου τοῦ κόσμου.

Συνεπῶς τὴν Δευτέρα Παρουσία, ὅταν ὅλοι θὰ ἀναστηθοῦμε καί θὰ βρεθοῦμε μπροστὰ στοῦ Βήματος τοῦ Κυρίου θὰ ἔχουμε τὴν Παναγία μας μεστῆ καί προστασία καί βοήθεια.

Γιὰ ὅλα αὐτὰ λοιπὸν τὴν εὐγνωμονοῦμε καί τὴν παρακαλοῦμε νὰ μᾶς φωτίσῃ νὰ μὴν εἴμεθα ἀνάξια παιδιά της, ἀλλὰ νὰ κάνουμε τὸν ἀγῶνα μας τὸν καθημερινὸ καί νὰ ἔχουμε τὸ φρόνημά της, αὐτὸ τὸ φρόνημα πού εἶχε καί ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, τὸ φρόνημα τὸ ταπεινὸ, τὸ θυσιαστικόν, τὸ φρόνημα τῆς ἀγάπης καί τῆς θυσίας. Βοήθειά μας ἡ Παναγία καί καλὴ δύναμις στὸν ἀγῶνα πού ἔχει ὁ καθένας ἀπὸ ἐμᾶς διὰ πρεσβειῶν τῆς Υπεραγίας Θεοτόκου.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΑΙΩΝΙΟΝ

Ἡ παμφαής τοῦ παρθενικοῦ σκήνου θεολαμία

+ Μητροπολίτου Φθιώτιδος Νικαίου

Τό πρόσωπο τῆς Υπεραγίας Θεοτόκου συνάπτεται πρὸς τὴν ἔννοια τῆς Ἐκκλησίας. Δέν νοεῖται Ἐκκλησία χωρὶς τὴν Παναγία Μητέρα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἡ Παναγία εἶναι ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ Παναγία. Ὅταν εἰπεῖ κάποιος τὸ «Θεοτόκος» συμπεριλαμβάνει σ' αὐτὸ ὅλη τὴν ἔννοια τῆς Ἐκκλησίας (βλ. Μητρ. Κοζάνης Διονυσίου, Ἡ Υπεραγία Θεοτόκος, «Ἐκκλησία» 15 (1966), 342). Ἡ Θεοτόκος ὡς Μητέρα τοῦ Χριστοῦ εἶναι αἰτία καὶ πρόξενος ὄλων τῶν θαυμασῶν γεγονότων τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἴδια «ὅλη ὅλῳ τὸ τῆς Ἐκκλησίας Νυμφίῳ ναοποιηθεῖσα τῷ τῆς ἐνσαρκώσεως θαύματι» (Ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης, P.G. 97, 864), ἔγινε Ἐκκλησία καὶ ἐγέννησε τὴν Ἐκκλησία. Ἡ Ἀγιότητὴ τῆς ρέει σὲ ὁλόκληρο τὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ χάριτες τῆς διαπερνοῦν ὅλο τὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Ὅ,τι συνέβη στὸ Χριστὸ συμβαίνει καὶ σ' Ἐκείνη. Ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ νέος Θεολόγος λέγει ὅτι ἡ Παρθένος ἔχει «ἐνυποσιασθῆ» στὸ Χριστό.

Στὴν ἐπουράνια Ἐκκλησία ἔχει κάθε χάρη καὶ δόξα καὶ εὐλογία. Οἱ ἡλιακές ἀκτίνες τῆς λαμπρότητός τῆς καταυγάζουν τὸ πνευματικὸ στερέωμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ «ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς ἐκκέχυται ἐφ' ἡμᾶς» (Ἁγιος Μόδεστος Ἱεροσολύμων, P.G. 86, 3288). Ὁ θάνατος δέν τὴν ἐχώρησε ἀπὸ τὴν ἐπίγεια Ἐκκλησία. Μιμούμενη τὸν θάνατο τοῦ Υἱοῦ τῆς «θνήσκουσα σὺν τῷ Υἱῷ ἐγείρει διαιωνίζουσα» (τροπᾶριο α' Ὡδῆς, ὁρθρου 15^ο Αὐγούστου). Ὁ ἅγιος Νικόλαος Καβάσιλας ἀναφερόμενος στὸ μυστήριό τῆς κοιμήσεώς τῆς γράφει: «Ἡ Παναγία ζοῦσε ἐν Χριστῷ. Μὲ τὸ θάνατό τῆς λύεται προσωρινὰ ὁ σύνδεσμος ψυχῆς καὶ σώματος, ὅπως εἶχε συμβεῖ καὶ μὲ τὸν Χριστό. Καὶ ἡ μὲν ψυχὴ τῆς «ἐνώνεται ἀμέσως μὲ Αὐτόν, τὸ δὲ σῶμα τῆς ἀκολουθώντας τὰς « ὁδοὺς τοῦ Σωτῆρος, λάμπει καὶ τοῖς νεκροῖς», ἀγιάζει τὴν φύση καὶ σπεύδει νὰ ἐνωθεῖ μὲ τὸν Χριστό «τῷ πρώτῳ φωτὶ τὸ δεύτερον».

Τὸ ἴδιο ὑπογραμμίζει καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς: «Διὰ τοῦτο τὸ γεννῆσαν εἰκότως σῶμα συνδοξάζεται τῷ γεννήματι δόξη θεοπρεπῆ καὶ συνανίσταται» (Γρηγ. Παλαμᾶς, Λόγος εἰς τὴν Κοίμησιν, P.G. 151, 461).

Ὁ ἅγιος Νικοδήμος ὁ Ἀγιορείτης βαθύς μελετητὴς καὶ γνώστης τῆς περὶ τῆς Θεοτόκου θεολογίας μᾶς ὁμιλεῖ γιὰ τίς ἐλλάμψεις πού στέλνει ἡ Θεοτόκος στοὺς πιστοὺς: «Καὶ νῦν ἡ Κυρία Θεοτόκος ὡς μήτηρ Θεοῦ, ἀμέσως μετὰ Θεόν οὔσα καὶ ἀσυγκρίτως ὑπερβᾶσα ὄχι μόνον ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς πρώτας καὶ ἀνωτάτας τάξεις τῶν

Ἀγγέλων Χερουβείμ καὶ Σεραφεῖμ δι' ἑαυτῆς διανέμει τὸν πλοῦτον ὄλων τῶν ἐκ Θεοῦ χαρισμάτων καὶ θείων ἐλλάμψεων εἰς ὄλους Ἀγγέλους τε ὁμοῦ καὶ ἀνθρώπους καθὼς ὅλη κοινῶς ἡ τοῦ Χριστοῦ φρονεῖ Ἐκκλησία (Ἁγίου Νικοδήμου, Ἀγιολόγιον σ. 268). Ἡ θέση τῆς Παναγίας μέσα στὴν Ἐκκλησία εἶναι κεντρικὴ. Γύρω ἀπ' αὐτὴν λειτουργεῖ ἡ πνευματικὴ ζωὴ καὶ χαίρει ἡ κτίσις. Ὅταν τῆς ψάλλουμε τὸν θριαμβευτικὸ ὕμνο, «ἐπὶ σοὶ χαίρει Κεχαριτωμένη πᾶσα ἡ κτίσις, Ἀγγέλων τὸ σύστημα καὶ ἀνθρώπων τὸ γένος» ἐξωτερικεύουμε τὴ λατρεία μας σ' Αὐτὴν πού ἔγινε καὶ καθημερινὰ γίνεται γιὰ μᾶς πρόξενος σωτηρίας καὶ χαρᾶς. Τοποθετοῦμε τὸ πανάγιο πρόσωπό τῆς μετὰ τὴν Ἁγία Τριάδα «οὐ θεὰν ταύτην φημιζοντες» (Ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Ἡ Θεοτόκος, ὁ.π. σ. 186), ἀλλὰ τὴν τιμοῦμε ὡς μητέρα τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ, ὡς εὐεργέτιδα πάσης τῆς φύσεως. Δέν περνᾶ ἡμέρα πού νὰ μὴν ἐπικαλεσθοῦμε τὴ μεσιτεία τῆς. Σ' ἐκείνη ἐλπίζουμε καὶ θαρροῦμε καὶ προστρέχουμε γιὰ κάθε μας πρόβλημα. Τὴν αἰσθανόμαστε Μητέρα καὶ εἶναι ἡ Παναγία Μητέρα ὅλου τοῦ κόσμου. Δέν εἶναι ἓνα ἄσχετο καὶ ξένο πρόσωπο, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ σάρκα μας, ἀγιασμένη ὁμως καὶ ἐξαγνισμένη ἀπὸ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ. Διὰ μέσου αὐτῆς σωζόμεθα, ὅπως χαρακτηριστικὰ λέγει ὁ ἅγιος τῶν ἐλλάμψεων καὶ τοῦ ἀκτίστου φωτός Γρηγόριος Παλαμᾶς: «Ἡ τῶν ἁγίων ἄγια καὶ δι' ἧς πᾶς ἀγιασμός τοῖς ἁγίοις» (P.G. 151, 461), «μεθ' ὁρίων ἐστὶ κτιστῆς καὶ ἀκτίστου φύσεως καὶ οὐδεὶς ἂν ἔλθοι πρὸς Θεόν, εἰ μὴ δι' αὐτῆς τε καὶ τοῦ ἐξ αὐτῆς Μεσίτου» (Ὁμιλ. 53, 23).

Ἀκούραστη καὶ ἀκοίμητη στὸ σωτήριο καὶ μητρικὸ πρεσβευτικὸ τῆς ἔργο δέχεται τὰ δάκρυα καὶ τὰ αἰτήματα τῶν ἀνθρώπων. Δέν παύει δὲ νὰ ἀνταποκρίνεται στὶς ἰκεσίες τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ ἐμφανίζει τὴ δόξα τῆς στὶς καθαρὲς καρδιές.

Ἀμετάθετη εἶναι ἡ πίστη τῆς Ἐκκλησίας στὶς κοσμολογικὲς διαστάσεις τοῦ ἔργου τῆς Παναγίας γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου, ὅπως ἀκριβῶς τὴν περιγράφει ὁ ἅγιος Ἀνδρέας Κρήτης στὸν ἐξῆς ὕμνο:

«Χαίροις μετὰ Θεόν ἡ Θεός, τὰ δευτερεῖα τῆς Τριάδος ἡ ἔχουσα, ἀμέσως ἡ δεχομένη τῶν ἐκ Θεοῦ δωρεῶν τὸ πλήρωμα ὄλων καὶ εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους ἀγγέλους τε τοῦτο διαπορθεύουσα τοῦ ἐμπυρίνου οὐρανοῦ τὸ τεράστιον τηλεσκόπιον βουλῶν θείων θαυμάσιον. Τέλος τὸ σκοπιμώτατον καὶ ὑστατον, Πάναγνε δημιουργίας ἀπάσης, δι' ἣν ὁ κόσμος ἐγένετο καὶ σοῦ τῆ γεννήσει ἡ αἰώνιος τοῦ Κτίστου βουλή πεπληρωται». (Τροπᾶριο Ἀνδρέου Κρήτης στὸ Θεοτοκάριο τοῦ ἁγίου Νικοδήμου).¹

¹ Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ βιβλίον: «Οἱ ΕΜΦΑΝΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ -Μύθος ἢ πραγματικότης»

ΟΜΙΛΙΑ

ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

κ. ΜΑΡΚΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗΝ ΤΩΝ Ι. ΛΕΨΑΝΩΝ

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΜΟΝΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΟΥ ΚΥΚΚΟΥ

*

Πανοσιολογιώτατε, Πάτερ Αγαθόνικε Κυκκώτη,

Δοξολογούμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ τὴν Τρισήλιον Θεότητα, τὸν Ἀναρχον Πατέρα, τὸν τὰ πάντα δημιουργήσαντα δι' Υἱοῦ, συνεργεία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ τὸν Συνάναρχον τῷ Πατρὶ Υἱόν καὶ Λόγον, δι' οὗ τὸν Πατέρα ἐγνώκαμεν καὶ τὸν Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπεδήμησεν ἐν κόσμῳ καὶ τὸ ἄκτιστοσυμπλαστουργοσύνθρονον, νημερτές, Πάνταρχον καὶ Παντουργόν Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον καὶ ἐν Υἱῷ ἀναπαυόμενον,

Ὅτι ἠξίωσεν ἡμᾶς νὰ ὑποδεχώμεθα σήμερον ἐπὶ τὴν ἡλίου δύσιν, καταυγασθέντες φῶς ἱλαρόν, φῶς ἀνέσπερον, φῶς Χριστοῦ φαῖνον πάσι, τὰ τίμια καὶ χαριτόβρυτα λείψανα τοῦ «μείζονος ἐν γεννητοῖς γυναικός» κατὰ τὴν ἀσφαλῆ καὶ ἀληθῆ προφορικὴν συστατικὴν ἐπιτολὴν τοῦ Θεοῦ τῆς Ἐκκλησίας Δομήτορος, Τιμίου, Ἐνδόξου Προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τοῦ ἀξιωθέντος διὰ τῆς χοϊκῆς χειρὸς αὐτοῦ νὰ ἀφθῆ τὴν ἀκέραιον κορυφὴν τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ, οὐτινος τὸ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν οὐκ ἐσμέν ἄξιοι προσκυνῆσαι.

Δοξολογούμεν καὶ ὑμνοῦμεν καὶ μακαρίζομεν τὴν Τιμιωτέραν τῶν Χερουβείμ καὶ Ἐνδοξατέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφεῖμ, τὸ μεθόριον κτιστοῦ καὶ ἄκτιστου, τὴν Θεὸν μετὰ τὸν Θεόν, τὴν κατέχουσαν τὰ δευτερεῖα τῆς Τριάδος, Κυρίαν Θεοτόκον, τὴν ἔφορον καὶ προστάτιδα τῆς γεραῆς, Σεβασμίας, Βασιλικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς, Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Παναγίας τοῦ Κύκκου, πρὸ τῆς σεπτῆς εἰκόνας τῆς ὁποίας, ἦν ἀγιογράφησεν ἡ καλλιγράφος δεξιᾷ,

τοῦ Ἁγίου, Ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Λουκά, ἐκυψαν τὰς κορυφὰς αὐτῶν, τὰ δένδρα τῶν ὀρέων τῆς Κύπρου, ὅτι ἐμεισίτευσεν πρὸς τὸν Υἱόν τῆς καὶ Θεὸν τοιαύτης χάριτος καὶ δωρεᾶς εἰς τὴν ἀκριτικὴν νῆσον ἡμῶν.

Καὶ τιμῶμεν κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας τὸν λύχνον τὸν καιόμενον καὶ φαίνοντα, τὸν εὐαγγελιζόμενον καὶ τοῖς ἐν Ἄδῃ, τὴν ἐνανθρώπισιν τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, οὐτινος ἡ Ἱερὰ Κεφαλὴ τυγχάνει ἀγγέλοις αἰδέσιμος, τὸν Τιμίον Πρόδρομον, τὸν παριστάμενον ἐπὶ τοῦ Δεσποτικοῦ Θρόνου τοῦ Χριστοῦ, δεόμενον εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν.

Εὐχαριστοῦμεν ἐκ βάθους καρδίας τὸν ἀγαπητὸν ἐν Χριστῷ ἀδελφόν Πανιερώτατον Μητροπολίτην Κύκκου καὶ Τηλλυρίας κύριον Νικηφόρον, ὅτι ἀγαθυνόμενος ἠδύοκησεν εἰς τὴν ἱκανοποίησιν εὐσεβεστάτου ἡμετέρου αἰτήματος, διὰ τὴν μετακομιδὴν τοῦ τιμαλφεστάτου τούτου θησαυροῦ, τοῦ πνευματικοῦ γαζοφυλακίου τῆς καθ' ὑμᾶς Ἱερᾶς Μονῆς, εἰς τὰ χῶματα τῆς Μυροβόλου Χίου, εἰς τὰ ὅποια διὰ τῆς ἀσκήσεώς του ἐκλέησε καὶ ἐδρόσισε διὰ τῶν ἰδρώτων καὶ τῶν καμάτων του ὁ ἐν Ἁγίοις Πατῆρ ἡμῶν Μακάριος, Ἀρχιεπίσκοπος Κορίνθου ὁ Νοταρᾶς, ἀλείπτῃς πνευματικὸς τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Νεομάρτυρος Πολυδώρου τοῦ Κυπρίου, οὐτινος τὴν Ἁγίαν μορφήν συναριθμοῦμεν μεταξὺ τῶν ἐν Χίῳ διαλαμπάντων Ἁγίων.

Εὐχαριστοῦμεν τὸν ἰδρυτὴν τῆς κατὰ Κύπρον συνεκλεκτῆς, Ἀπόστολον Βαρνάβα, τὸν πνευματικὸν Πατέρα τοῦ περιθριγκούντος τὴν ἡμετέραν ἀναξιώτητα Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, ὅτι προμηθεύμενος δωρίζει εἰς τὴν ἡμετέραν τοπικὴν Ἐκκλησίαν, αὐτὴν τὴν εὐλογημένην στιγμήν, τὸ δῶρον τῆς ἐλευσεως ἐκείνου, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ κεντρικὸν πρόσωπον τοῦ προοιμίου τοῦ κατὰ Μάρκον Εὐαγγελίου.

Καὶ χαίρομεθα καὶ σεμνυνόμεθα καὶ καυχόμεθα ἐν Κυρίῳ ὅτι ἡ μετακομιδὴ αὐτῆ γίνεται ἀπὸ τὴν Μεγαλόνησον τοῦ Ἔθνους ἡμῶν, τοῦ Ὀρθοδόξου Χριστιανικοῦ καὶ Ἑλληνικοῦ, τῆς Ρωμιοσύνης, τῆς «συνόττῳιρης» τοῦ κόσμου κατὰ τὸν ὀρισμὸν τοῦ Ἐθνομάρτυρος Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Κυπριανοῦ, τὴν Μεγαλόνησον Κύπρον, τὴν Κύπρον τῆς σκέψεώς μας, τὴν Κύπρον τῆς προσευχῆς μας, τὴν

Κύπρον τῆς καρδιάς μας, τὴν Κύπρον τῆς αἰείποτε ζωῆς μνήμης μας καὶ μηδέποτε λησμονιάς μας.

Μετακομίζεται τὸ Τερόν τοῦτο Σέμνωμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τὴν Νέαν Ἰουστινιανὴν τῶν Βυζαντινῶν χρόνων, εἰς τὴν ἔδραν τῆς Αὐτοκράτειρας Νεαμονίτισσας Παναγιάς τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου.

Μετακομίζεται τὸ Ἅγιον τῆς Ἐκκλησίας τοῦτο Κειμήλιον, ἀπὸ τὴν πατρίδα τῶν Ἐθνομαρτύρων Καραολῆ καὶ Δημητρίου καὶ τοῦ ἀναρριχτηοῦ εἰς τὰς κορυφάς τῆς ἐλευθερίας Εὐαγόρου Παλληκαρίδου, εἰς τὴν πατρίδα τὴν ὁποῖαν ὁ Κωνσταντῆς Κανάρης ἐτίμησε διὰ τοῦ ἥρωισμοῦ του.

Μετακομίζεται τὸ Ἅγιον τοῦτο Σέμνωμα ἀπὸ τὴν πατρίδα τοῦ Ἐθνάρχου καὶ ὁμοσκήνου ὑμῶν Μοναστοῦ, Ἐθνάρχου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Μακαρίου του Κυκκώτη καὶ τοῦ «ἀξίου τῆς πατρίδος» Γεωργίου Γρίβα Διγενῆ, εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Στρατηγοῦ Γεωργίου Βορριά.

Καὶ μετακομίζεται τὸ Ἅγιον τοῦτο καὶ σεπτὸν φυλακτὸν τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως ἀπὸ τὴν πατρίδα τοῦ νέου Λεωνίδου, τοῦ ἀεμνήστου Τάσου Παπαδοπούλου, εἰς τὴν πατρίδα εἰς τὴν ὁποῖαν τιμάται ὁ πεσὼν κατὰ τὴν τουρκικὴν εἰσβολὴν εἰς τὴν Κύπρον, ἀξιοματικὸς τῶν εἰδικῶν δυνάμεων Κατούνας.

Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν!

Ἡ προσκύνησις τῶν Τερῶν Λειψάνων ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, τυγχάνει κατὰ τοὺς θεοφόρους καὶ θεοκῆρυκας Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀποτέλεσμα τῆς θεολογικῆς διδασκαλίας τῆς Πίστεώς μας καὶ τῆς προσδοκίας περὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν. Διότι ἡ τιμὴ καὶ ἡ πρόκρισις καὶ ἡ ἀφθαρσία ἐν πολλοῖς τῶν Τερῶν Λειψάνων δεικνύει ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις, καὶ κατὰ τὸ ὑλικόν, δὲν ἐπλάσθη πρὸς τὴν φθοράν, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἀφθαρσίαν καὶ τὴν αἰωνιότητα.

Παραλλήλως δεικνύει ὅτι καταδικάζοντες τὴν μονοφυσικὴν αἵρεσιν, ἰστάμεθα μὲ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον, καὶ πρὸς τὴν φροντίδα τῆς δημιουργίας τοῦ τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ δημιουργήσαντος Θεοῦ, δηλονότι ἐκείνον τὸ ὁποῖον σήμερον ὀνομάζεται οἰκολογικὸν πρόβλημα.

Διότι ἡ χαριτόβρυτος ἐπίνευσις τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς φύσεως, ἦντινα μετὰ θεολογικοῦ ζήλου, ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κύριος Βαρθολομαῖος, θεολογικῶς κηρύττει ἐν τοῖς ἔθνεσι, τυγχάνει θεολογικὴ καὶ συνεπὴς ψυχωφελὴς καὶ πνευματικὴ ὑποχρέωσις τῆς καρδιάς ἐκάστου εὐσεβοῦς καὶ ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ.

Καὶ τέλος, ἡ προσκύνησις τῶν Τερῶν Λειψάνων τῶν Ἁγίων τῆς Πίστεώς μας, ἀποτελεῖ πηγὴν χάριτος, πηγὴν θεραπείας, διὰ πάντας τοὺς προσερχομένους καὶ αἰτουμένους τὴν ὑγίαν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. Μέγας τῆς Ἐκκλησίας καὶ θεοκῆρυξ πατὴρ διδάσκει ὅτι, ὅπως τοποθετοῦντες τὸν σίδηρον ἐπὶ τοῦ πυρός καὶ ἐν συνέχειᾳ ἀπομακρύνοντες αὐτόν, ἐξακολουθεῖ καὶ μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσίν του νὰ διατηρῆ τὴν θερμότητα τῆς φλογός, οὕτως καὶ τὰ λείψανα τῶν Ἁγίων, ἐν τοῖς ὁποίοις ἐσκήνωσεν ἡ ἁγιασθεῖσα καὶ θεοέραστος ψυχὴ, ἐξακολουθοῦν καὶ μετὰ τὸν χωρισμὸν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος νὰ διατηροῦν τὸ πῦρ τῆς εὐσεβοῦς πίστεως καὶ τῆς ἐλκύσεως τῆς Θείας Χάριτος.

Ὅθεν, ὁμολογοῦμεν τὴν χάριν, κηρύττομεν τὸν ἔλεον, οὐ κρύπτομεν τὴν εὐεργεσίαν καὶ ἐπαίροντες χεῖρας ἰκέτιδας πρὸς τὸν ἐπὶ θρόνου χερουβικῷ ἐπαναπαυόμενον Θεόν, παρακαλοῦμεν ὅπως ἐπιδαψηλεύη τὴν χάριν Του ἐφ' ἅπασαν τὴν Οἰκουμένην, ἐπὶ τὴν Ἁγίαν αὐτοῦ Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, ἣν περιποιήσατο καὶ ἐστήριξεν τῷ Τιμίῳ Αὐτοῦ Αἵματι, ἰδιαίτατα δέ, ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ, ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κύπρου, τὴν ἰδρυθεῖσαν ὑπὸ τριῶν Ἀποστόλων, τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα, τοῦ Θεοκῆρυκος τῶν Ἐθνῶν Ἀποστόλου Παύλου καὶ τοῦ Ἁγίου, Ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκριτικὴν, ἀγιοτόκον καὶ ἀγιοτρόφον, ἥρωστόκον καὶ μυροβόλον, ναυπρύτανιν τῆς παγκοσμίου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ ναυσικλητὴν δολιχῆρετμον ὀκάδα τῆς Χιακῆς Ἐκκλησίας.

Εὐλογημένη ἡ παρουσία σας μὲ τὴν ἐμπνευσμένην καὶ φιλάγιον προσπάθειαν τοῦ ἀγαπητοῦ ἐν Χριστῷ Χίου υἱοῦ κυρίου Δημητρίου Χειλά. Εὐλογημένη ἡ παρουσία σας εἰς τὴν νῆσον τῶν Ἁγίων, Γέροντα, ἐρχόμενε ἀπὸ Νήσον Ἁγίων. Ἀμήν.

Η Άποψη της τιμίας κεφαλής τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου 29 Αὐγούστου 2019

*

«Τί ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; Ἄλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἡμφιεσμένον; Ἴδου οἱ τὰ μαλακά φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εἰσίν. Ἄλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; Προφήτην; Ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερο προφήτου. Οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται, Ἴδου ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ». Δηλαδή: Τί βγήκατε νὰ δεῖτε στὴν ἔρημο; Καλάμι πού σαλεύει στὸν ἀνεμο; Ἄλλὰ τί βγήκατε τότε νὰ δεῖτε; ἄνθρωπο ντυμένο μὲ ρούχα πολυτελεῖ; Ἐκεῖνοι πού φοροῦν πολυτελεῖ ρούχα, στὰ παλάτια τῶν βασιλιάδων βρίσκονται. Ἄλλὰ τότε; τί βγήκατε νὰ δεῖτε; Προφήτη; Σὺς λέγω, Ναί! Εἶναι μάλιστα περισσότερο κι ἀπὸ προφήτη. Γιατί αὐτός ἐστὶν ἐκεῖνος γιὰ τὸν ὁποῖο γράφτηκε: Δέσ! Ἐγὼ στέλνω τὸν ἀγγελιοφόρο μου πρὶν ἀπὸ ἐσένα. Καὶ αὐτός θὰ προετοιμάσει τὸν δρόμο πού θὰ διαβεῖς. Σὺς βεβαιῶνω ὅτι καμιά γυναίκα δὲν κνοφόρησε πιὸ σπουδαῖο ἀπὸ τὸν Ἰωάννη τὸν Βαπτιστή.

Καὶ εἶναι πραγματικά σπουδαῖος! Συγκαταλέγεται στὴ χορεία τῶν μεγάλων Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ὁ σπουδαιότερος ὄλων! Εἶναι ὁ περισσότερο τιμώμενος Ἅγιος στὴν Ὁρθόδοξη Ἱερά Παράδοση, μετὰ τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο.

Δὲν εἶναι τυχαῖο, πού ἡ Ἐκκλησία μας μόνο δύο ἁγίων γιορτάζει τὴ γέννηση. Τῆς Πλατυτέρας τῶν Οὐρανῶν Παναγίας μας καὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

Δὲν εἶναι τυχαῖο πού ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τιμᾷ τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Πρόδρομο ἀναφέροντας τὸ ὄνομά του μετὰ τὴν Παναγία στὶς προσευχὲς καὶ στὶς δεήσεις.

Δὲν εἶναι τυχαῖο πού δίπλα καὶ ἀμέσως δεξιὰ ἀπὸ τὸν Χριστὸ στὴν Ὠραία Πύλη βρίσκεται ἡ εἰκόνα του. Γιατί... Αὐτός ἦταν πού προετοίμασε τὸν κόσμον νὰ ὑποδεχθεῖ τὸν Μεσσία Ἰησοῦ, ἐξ οὗ καὶ ὁ χαρακτηρισμὸς «Πρόδρομος». Αὐτός ἦταν πού προέτρεψε νὰ ἐτοιμάσουμε τὴν ὁδὸ τοῦ Κυρίου. «...Εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ». Ἀναδείχθηκε ὁ ἴδιος σὲ ἓνα εἶδος «ἐνσάρκου ἀγγέλου» γιὰ νὰ ἐτοιμάσει τὴν ὁδὸ τοῦ Κυρίου.

Αὐτὸς ἦταν πού ἀναγνώρισε τὸν Μεσσία πρῶτος λέγοντας «Ἴδὲ ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου», «ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ» πού κουβαλεῖ στοὺς ὤμους του τὶς ἁμαρτίες ὅλου τοῦ κόσμου.

Αὐτὸς πού εἶχε τὸ μοναδικὸ προνόμιο, νὰ δεῖ μὲ τὰ σωματικά του μάτια τὸν Μεσσία καὶ νὰ γίνει Πρόδρομος καὶ Βαπτιστὴς του, γεγονός πού τὸν ξεχωρίζει ἀνάμεσα σὲ ὅλους τοὺς Προφῆτες.

Ὡς βιβλικὸ πρόσωπο, βρίσκεται στὸ μεταίχμιο μεταξὺ τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης, Μοναδικὸς καὶ «ὀριακὸς» ταυτόχρονα, γιατί μὲ τὴν παρουσία του καὶ τὴν ἀποστολὴ του διακρίνει, ἀλλὰ καὶ συνδέει τὸν κόσμον τῆς Παλαιᾶς μὲ τὸν κόσμον τῆς Καινῆς Διαθήκης. Συνδέει τὴν προφητικὴ «γνώση» μὲ τὴν ἱστορικὴ ἐμπειρία, τὴν προσδοκία τοῦ παρελθόντος μὲ τὴν ἐκπλήρωση τοῦ παρόντος. Σὲ ἓνα παρὸν πού λαμβάνει τὴν ὑψηλὴ ἀποστολὴ καὶ κλήση νὰ ὑπηρετήσῃ τὸ αἰώνιον σωτηριολογικὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ.

Ἀλλὰ, ἀγαπητοὶ Χριστιανοὶ καὶ Προσκυνητὲς, ὁ Ἅγιος δὲ θέλει παινέματα. Δὲν ἀναζητᾷ τὴν ὑπέρβαση καὶ δὲν ἐπιδιώκει τὴν ἐπιβεβαίωση μέσα ἀπὸ κολακείες καὶ ἐγκωμιαστικὰ σχόλια καὶ ἀπόψεις. Αὐτὸ, ἄλλωστε, διδάξε μὲ τὴν ἀσκητικὴ, τὴ σκληροτράχηλη βιωτὴ του. Ταπεινοφροσύνη, μετάνοια καὶ ἀντίσταση σὲ ὑλικές, ἐπιδερμικές, ἰδιοτελεῖς καὶ ἐν τέλει ἐπιπλαστες ἀπολαύσεις. Μία ζωὴ πού ἐμφοροῦνταν ἀπὸ τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ, καθοδηγοῦνταν ἀπὸ τὴ φλόγα τοῦ ἀνέσπερου φωτός, καὶ τῆς πραγματικῆς ἀφθαρτῆς ὑπόστασής του.

Αὐτὸ πιστοποιεῖ μὲ τὸν πιὸ κατηγορηματικὸ καὶ ἀφοπλιστικὸ τρόπο, ἡ παρουσία σήμερα τῶν ἀφθαρτῶν, χαριτοβρύτων Ἱερῶν Λειψάνων του, ἐκ τῆς Βασιλικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας τοῦ Κύκκου Κύπρου. Ἐδῶ, στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερό Ναὸ Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου Πυραμᾶς Χίου, σὲ ἓνα «ἀκρπικὸ» χωριὸ τῆς ἀκρπικῆς νήσου μας, τελεῖται σήμερα ἡ Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία μὲ τὰ ἀποτμήματα τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου νὰ τίθενται στὸ κέντρο τοῦ Ναοῦ, ὅπως στὰ πρῶτα πρωτοχριστιανικὰ χρόνια πού ἡ Θεία Εὐχαριστία τελοῦνταν ἐπάνω στοὺς τάφους τῶν Μαρτύρων.

Εορτάζει σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας τὴν ἀποτομὴ τῆς τιμίας κεφαλῆς του. Γεραίρει τὴ μνήμη του. Τιμᾷ μὲ τὴ δέουσα θρησκευτικὴ εὐλάβεια καὶ ὑπερηφάνεια τὸ ἐπίγειο τέλος του. Καὶ ταυτόχρονα, μᾶς παραπέμπει στὸ ἀειθαλὲς πνευματικὸ καὶ ψυχικὸ σθένος τοῦ Ἁγίου, πού ἐκπορευόμενον ἀπὸ τὴν καταυγάζουσα πίστη του, καταδεικνύει τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο αὐτὴ ἀνθίσταται ἀποκρούοντας τὶς βολές καὶ τὶς ἐπιβουλές ὄσων πασχίζουν ποικιλοτρόπως, πλὴν ὁμως μάταια, νὰ βλάψουν αὐτὰ πού πρεσβεύει. Κατατμημένα τὰ ἱερά λείψανά του.

Συμπαγές, ωστόσο, τὸ δράμα πού μᾶς παρέχει ἀβίαστα τὸ παράδειγμά του.

Ἐνα παράδειγμα πού ξεκίνησε ἀκόμα καί ἀπὸ τὴν περίοδο πού ἡ εὐσεβὴς μητέρα του Ἐλισάβετ «συνείληφεν υἱὸν ἐν γήρει αὐτῆς» κατὰ θαυμαστὸ τρόπο. Συγγενὴς μὲ τὴν Παρθένο Μαρία, σὲ μία συνάντησή τους, ὄντας καί οἱ δύο κυοφοροῦσες, «ἐσκήρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς» καί ἡ Ἐλισάβετ «ἐπλήσθη Πνεύματος ἁγίου» καί ἀπεκάλυψε μετὰ τὸν ἀσπασμὸ, ὅτι ἡ Μαρία θά γίνει μὲ τὴν κύηση καί γέννηση «ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου».

Ἐνα παράδειγμα, πού συνεχίστηκε, μέχρι τὰ 30 του χρόνια, στὴν ἔρημο τῆς Ἰουδαίας ὅπου διήγαγε τὴ ζωὴ του. Μὲ ρούχα ἀπὸ τρίχες καμήλας καί τροφή πού ἀποτελοῦσαν βλαστάρια χόρτων καί ἄγριο μέλι. Ζωὴ ἀσκητική, ἡ ὁποία ἦταν ἀφιερωμένη στὴν προσευχὴ καί τὴν πνευματικὴ ὁλοκλήρωση. Μὲ τὴν ἀσκησι καί τὴν ἀρετὴ ἀπέκτησε ὅλα τὰ προσόντα τοῦ ἐπιβλητικοῦ καί διαπρυσίου κήρυκα τοῦ Θεοῦ λόγου. Ἡ διδασκαλία του, πού συνοψίζεται στὴ φράση «Μετανοεῖτε, ἤγγικε γάρ ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν», ἦταν οὐσιαστικὴ ἡ προετοιμασία τῆς ἔλευσης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μὲ τὸ κήρυγμά του δημιουργοῦσε καί ἀνατροφοδοτοῦσε πάθο μετανοίας, προκειμένου νὰ ἐξουδετερωθεῖ κάθε ἀδιέξοδο στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Προσέφερε τὸ Βάπτισμα τῆς μετανοίας, τὸ ὁποῖο ἀνοίγει τὴν πύλη γιὰ νὰ ἔλθει στὴ συνέχεια τὸ Βάπτισμα ἐν ὕδατι καί πνεῦμα ἁγίου πού ἐπιτελεῖ ὁ Κύριος γιὰ νὰ παρέξει πνευματικὴ Χάρη καί ἄφεση ἁμαρτιῶν.

Ὡστόσο, ὁ Πρόδρομος δὲν εἶναι μονάχα ὁ κήρυκας τῆς μετανοίας, δὲν εἶναι μόνον ὁ προάγγελος τῆς χαρᾶς τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ εἶναι συγχρόνως καί μία φωνὴ ἐλέγχου. Ἡ φωνὴ του μετατρέπεται σὲ σάλπιγγα ἐλέγχου. Ταράζει τὰ ἐλώδη, τὰ λιμνάζοντα νερά τῆς χλιδῆς καί τῆς διαφθορᾶς. Δὲν μένει ἀδιάφορος καί ἀπαθὴς στὴ διεφθαρμένη ζωὴ. Καυτηριάζει τὴν ἀλαζονικὴ ἔπαρση καί στηλιτεύει τὴν ἀνήθικη σχέση τῶν αἰμομικτῶν, τοῦ Ἡρώδη Ἀντύπα μὲ τὴ γυναῖκα τοῦ ἀδερφοῦ του. Γιὰ αὐτὴ του τὴ στάση, ἀλλὰ καί γιὰ τὴ γενικότερη δράση καί ἀπήχηση πού εἶχε στὸν ἐντόπιον πληθυσμὸ, ὁ μεγαλόστομος αὐτὸς Προφήτης, ὁ Ἄγγελος τῆς ἐρήμου συλλαμβάνεται καί ἀποκεφαλίζεται. Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ θέα τοῦ χυμένου αἵματος κάποιου ἀποκεφαλισμένου ἀνθρώπου μᾶς προκαλεῖ αἰσθήματα ἀγανάκτησης, ἀπέχθειας καί ἀυθόρμητης καταδίκης τῆς πράξεως.

Ὅμως γιὰ τοὺς ἁγίους καί εἰδικά γιὰ τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Βαπτιστῆ, ἡ ἀποτομὴ καί οἱ ρανίδες τοῦ αἵματός του, προκαλοῦν αἰσθήματα εὐσέβειας, ἀναζωογόνηση τῆς πίστεως, μετάδοση τῆς Θείας Χάριτος. Ἡ Τίμια Κάρα τοῦ ἁγίου εἶναι κυριολεκτικὰ ἕνας θησαυρὸς, ἀφοῦ μέσῳ

αὐτῆς μεταδίδεται ἡ Θεία Χάρη σὲ κάθε ἕναν πού θέλει νὰ πιστεῦει ἀληθινὰ στὸν Θεό. Τὰ μηνύματα πού ἐκπέμπονται ἀπὸ τὴ ζωὴ καί τὸ τέλος του ὑψώνονται διαχρονικά, ἀνεξίτηλα, ἀύθηντικά, ἀνέπαφα. Ἐνσαρκώνουν τὸ νόημα τῆς ἀλήθειας τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

Σήμερα, πού ὅπως ἀναφέρεται στὴν Ἀποκάλυψη τοῦ Ἰωάννη, τὸ κέρατα τοῦ θηρίου στεφανώνονται, δηλαδὴ ἡ ἁμαρτία ἐπιβραβεύεται καί σχεδὸν νομιμοποιεῖται, πού ἀνευδοκίμαστες ἁμαρτωλὲς πράξεις προσπαθοῦν, μάταια ὡστόσο, νὰ πλήξουν αὐτὰ πού πρεσβεύει ἡ Ὁρθόδοξη πίστη, ὁ δρόμος τῆς μετανοίας πού κήρυξε ὁ Ἅγιος Ἰωάννης εἶναι μονόδρομος.

Ἡ μετάνοια, ὡστόσο, δὲν εἶναι κάτι πού γίνεται μία φορὰ καί τελειώνει. Εἶναι μία διαρκὴς στάση ζωῆς. Εἶναι ἡ ἀσπίδα πού μᾶς προφυλάσσει γιὰ νὰ μὴ φεύγει ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ ἀπὸ ἐμᾶς, νὰ κατακινῶνται οἱ δαιμονικὲς δυνάμεις καί νὰ ἐλευθερώνεται ὁ ἀνθρώπος ἀπὸ τὴν κυριαρχία τους. Ὑφείλουμε νὰ ἀντισταθοῦμε, νὰ κυριαρχήσουμε στὰ πάθη μας καί νὰ ἐπιλέξουμε τὸν δύσκολο, ἀλλὰ σπουδαῖο δρόμο. Τὸν δρόμο πού καταδικάζει τὸ ἐφήμερο, τὸ οὐσιαστικὰ ἀδιάφορο καί εὐτελές.

Ἔχουμε τὴ βαθιὰ ὑποχρέωση νὰ ὑποκλιθοῦμε στὸ τεράστιο ἠθικὸ ἀνάστημα τοῦ ἁγίου καί νὰ παραδειγματιστοῦμε ἀπὸ αὐτό. Τὸ παράδειγμα τῆς θυσίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴ μήτρα πού κυοφορεῖται ἡ δόξα, ὅπως εἰπώθηκε μὲ παρρησία στὴν 195^η ἐπέτειο τῆς Σφαγῆς τῆς Χίου τὸ 1822. Γιατί, ... τὸ ἁγιοτόκο αὐτὸ νησι γνωρίζει καλὰ τί σημαίνει θυσία, τί σημαίνει δόξα! Ὅπως, ὡστόσο, τὸ γνωρίζει κι ἕνα ἄλλο νησί. Νησι γλυκό, νησι πικρό, νησι τυρανισμένο κατὰ τὸν Ρίτσο. Ὁ ρυθμὸς τῆς θάλασσας καί τ' ὀλάνθιστο κλωνάρι. Ἡ Κύπρος μας.

Ἐκεῖ πού φυλάσσεται ὁ ἀνεκτίμητος θησαυρὸς πού μὲ εὐλάβεια προσκυνοῦμε σήμερα. Ὁ θησαυρὸς πού μᾶς θυμίζει ὅτι πρέπει νὰ διατηρήσουμε τὴ χριστιανικὴ μας γραμμὴ μὲ κάθε κόστος! Μᾶς θυμίζει, τέλος, τὸ καθῆκον τοῦ κάθε Χριστιανοῦ νὰ δώσει μὲ τὴ ζωὴ του ἔμπρακτη μαρτυρία στὸν κόσμον γιὰ τὸν Σωτῆρα Χριστό, «ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ». Ἀμήν.

Δημήτριος Γ. Τσαφούλης
Λαγκῆς (ΠΖ)

* Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καί Βαπτιστοῦ Ἰωάννου εἰς τὸν πανηγυρίζοντα ὁμόνυμον Ἱ. Ναὸν Πυραμῶς Χίου (29.8.2019).

Ἡ μακραίωνη συνέχεια, ἡ μοναδική καλλιέργεια καὶ ἡ οἰκουμενικότητα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας*

Β'

*Τοῦ κ. Γεωργίου Μπαμπινιώτη,
Γλωσσολόγου, Ὁμ. Καθηγητοῦ ΕΚΠΑ,*

Καὶ ἔρχεται ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας τῆς Γαλλίας καὶ λέει, ναι νὰ διδαχθοῦν, γιατί οἱ ἀρχαῖες γλώσσες δὲν εἶναι θέμα ἐλιτίστικο, εἶναι οἱ γλώσσες στὶς ὁποῖες στηρίζονται οἱ γλώσσες ποὺ μιλάμε σήμερα. Τὰ λέει ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας τῆς Γαλλίας.

Καὶ ἐμεῖς ἐδῶ πᾶμε τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά καὶ τὰ κάνουμε μὴ ἐξεταζόμενο μάθημα καὶ καταργοῦμε τὰ λατινικά διότι δὲν εἶναι πολὺ χρήσιμα. Ἐκεῖνα τὰ παιδιάστικα, τὰ ἀφελῆ, ποῖος μιλάει λατινικά, ποῖος μιλάει ἀρχαῖα ἑλληνικά; Αὐτὰ μὲ τὰ ὁποῖα γελάμε, αὐτὰ εἶναι καὶ ἐπιχειρήματα ποὺ ἀκούγονται ἀπὸ ἐπίσημα χεῖλη. Ποῖος χρειάζεται τὰ λατινικά.

Μὰ τὰ λατινικά, ξύπνα βρὲ ἂν ἔχεις αἴσθηση παιδείας μέσα σου, καὶ δὲν εἶσαι ἀπαιδευτος, τὰ λατινικά εἶναι ἓνα κομμάτι τοῦ λεγόμενου Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ. Εἶναι γλώσσα Ἐπιστήμης. Καὶ πάνω ἀπὸ ὅλα τὰ ἑλληνικά, τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικά. Ποῖος εἶσαι ἐσύ; τὸ τίποτε, ποὺ θὰ ἔρθεις νὰ διαγράψεις αὐτὰ καὶ νὰ διαχωρίσεις, νὰ ἀπομονώσεις τὸν Ἕλληνα ἀπὸ τὴν παράδοσή του, τὸν πολιτισμὸ του, τὴν ἱστορία του, τὴν ταυτότητά του; Αὐτὰ εἶναι ἀποφάσεις ζωῆς. Ἐγὼ δὲν εἶμαι πολιτικός, ἀλλὰ εἶμαι ἓνας ἀπλὸς ὑπὸ ἡμέρας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ θέλω νὰ πῶ ἓνας μέσου ὄρου σκεπτόμενος ἄνθρωπος καὶ νομίζω ὅτι αὐτὰ ποὺ λέω εἶναι ὁ κοινὸς νοῦς.

Εἶπα ὅτι πέρασαν τὰ ἑλληνικά παντοῦ. Χρησιμοποιῶ πολὺ τὸ διαδίκτυο. Ἐχω facebook ἔχω ἱστοσελίδα, ἔχω τὰ πάντα. Γιατί; Γιατί μέσα ἀπὸ ἐκεῖ περνᾶω ὅ,τι γράφω καὶ ὅ,τι λέω γιὰ τὴν γλώσσα. Καὶ μπαίνουνε μέσα χιλιάδες καὶ τὰ παρακολουθοῦν. Μοῦ ἔρχεται λοιπὸν τὸ freedictionary. Ἡ λέξη τῆς ἡμέρας, the world of the day. Δωρεάν. Ἐρχονται λοιπὸν κάθε μέρα λέξεις.

Ἀκοῦστε τί χρησιμοποιοῦν οἱ ξένοι καὶ τὰ στέλνουνε. Ataractic, τὸ ἔχετε ἀκούσει τὸ ataractic; Εἶναι τὸ νὰ ἔχεις ἀταραξία. Εἶναι ἀντικαταθλιπτικά φάρμακα ποὺ δημιουργοῦν ἀταραξία. Τὰ λένε ataractic. Agonistic, monomania, gastronome, chronic, criterion, crystal,

* Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὸν Μεθέορτον Ἑσπερινὸν τῆς Ἐορτῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, στὶς Οἰνοῦσες Χίου τὴν 29^η Ἰουνίου 2019.

anachronistic, eristic, ἐριστικός, πού λέμε, pandemonium, ethereal, enigmatic, labyrinthabyssal, μοῦ τὰ στέλνουνε, σὲ ὅποιον στέλνουνε τίς λέξεις. Ἀκοῦστε λέξεις ποὺ διαλέγουν καὶ χρησιμοποιοῦν οἱ Ἄγγλοι.

Γιὰ νὰ πάρουν τὰ παιδιά τὸ ἀπολυτήριό τους, πρέπει νὰ δώσουν ἐξετάσεις στὴν Ἀγγλία καὶ ἄλλοῦ. Καὶ πρέπει νὰ ἐξεταστοῦν σὲ μαθήματα. Ὑπάρχουν λοιπὸν βιβλία, λυσάρια περίπου, τὰ ὁποῖα τοὺς δίνουν νὰ μάθουν τίς ἑλληνικὲς λέξεις ποὺ γι' αὐτοὺς θὰ εἶναι δύσκολες. Δηλαδή, πρέπει νὰ μάθουν λέξεις, μαθητές, ξαναλέω, Λυκείου ποὺ θὰ δώσουν ἐξετάσεις στὰ ἀγγλικά. Acoustic, aesthetic, antagonism, apathetic, aforism, autonome, catastrophe, chaotic, epilogue, epitag, spasmodic, stigmatise, omonyme, ephemeral, logistics, ethnic, sporadic, amnesty, apostolic, arologetic, arocaliptic, arocygphal νὰ τὰ μάθει ὁ Ἄγγλος. Ὁ Ἄγγλος γιὰ νὰ δώσει ἐξετάσεις. Καὶ ὑπάρχουν λυσάρια, δηλαδή βιβλία, ποὺ δίνουν τὴν χρῆση καὶ τὴν σημασία καὶ παραδείγματα.

Πόσες λέξεις; Τὸ λεξικό μου τὸ ἐτυμολογικό, ἓνα ἀπὸ τὰ λεξικά μου, ἔχω τίς λέξεις ποὺ ἔπλασαν οἱ ξένοι, τίς λέω ἑλληνογενεῖς καὶ τίς παίρνουμε μετὰ ἐμεῖς. Δὲν ξέρομε ὅτι τίς ἔκαναν πρῶτα οἱ ξένοι.

Ἀκοῦστε λέξεις: ἀεροδρόμιο, ἀερόστατο, ἄζωτο, αἱματοκρίτης, ἀκτινίδιο, ἀλλεργία. Τί εἶναι ἡ ἀλλεργία; Ἐνας Γερμανὸς γαστρός ποὺ τὴν ἀνακάλυψε, ἔφαχνε νὰ τῆς δώσει ἓνα ὄνομα. Καὶ εἶπε ὅτι αὐτὸ εἶναι κάτι ποὺ κάνει ἄλλο ἔργο. Allergy. Ἄλλο ἔργο ἀπὸ αὐτὸ ποὺ πρέπει νὰ κάνει τὴν λειτουργία, κάνει κάτι ἄλλο. Χρησιμοποιεῖ δηλαδή τὰ ἑλληνικά καὶ ἔπλασε τὴν λέξη.

Ἀναρχικός, ἀπὸ ἐκεῖ τοὺς κληρονομήσαμε, ἀνορεξία, ἀντιβιοτικό, ἀρμόνιο, ἀσπιρίνη, ἀστιγματισμός, ἄτλας, αὐτισμός, αὐτόγραφο, ἀχρωματοψία. Σὰς δίνω ἐλάχιστα στοιχεῖα, προσέξτε, λέξεων ἑλληνικῶν ποὺ τίς πῆραν οἱ ξένοι, τίς ἔπλασαν, τίς χρησιμοποιοῦν στὴν γλώσσα τους, καὶ τίς παίρνουμε μετὰ ἐμεῖς καὶ τίς χρησιμοποιοῦμε στὰ ἑλληνικά.

Καμιά φορὰ παίρνουν τίς λέξεις, τοὺς ἀλλάζουν τὴν σημασία καὶ τίς παίρνουμε ἐμεῖς μὲ ἄλλη σημασία καὶ ἄλλη μορφή. Αὐτὰ εἶναι τὰ λεγόμενα ἀντιδάνεια. Γιὰ κοιτάξτε, ἔχουμε τὴ λέξη Χάος. Τὴν πῆραν οἱ ξένοι, τὸ Χάος, καὶ ἓνας χημικός θέλοντας νὰ δεῖξει ἓνα ἀέριο ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ προσδιορίσει κ.λ.π., τὸ ξεκίνησε ἀπὸ τὸ χάος καὶ δημιούργησε τὴ λέξη γκάζι. Τὸ γκάζι εἶναι ἡ ἑλληνικὴ λέξη χάος.

Οἱ νεαροὶ μας χρησιμοποιοῦν, ὅταν θέλουν νὰ ποῦν γιὰ κάποιον ποὺ ἔχει ἔτσι κάτι ποὺ τραβάει, εἶναι γκλαμουράτος, ἔχει γκλαμουριά καὶ τέτοια. Ποῦ νὰ ξέρει ὁ φίλος μου ποὺ τὸ χρησιμοποιεῖ, ὅτι τὸ

(ἡ συνέχεια στὴ σελίδα 19)

Ἡ ἔπαρσις τῆς Ἑλληνικῆς Σημαίας εἰς τὴν Κατασκηνώσιν
τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χίου «ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ».

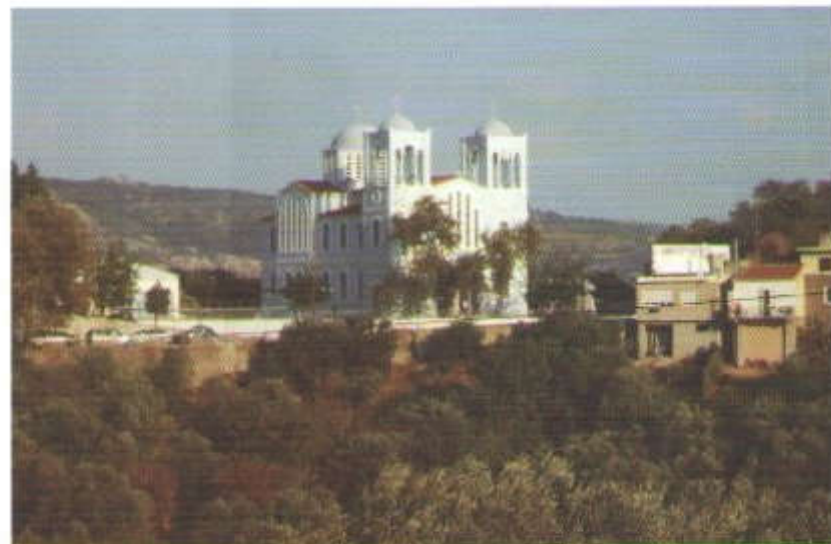
Ἀπὸ τὴν ἐπίσημην τῶν κατασκηνωτῶν τῆς κατασκηνώσεως τῆς
Ἱ. Μητροπόλεως Χίου «ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ» εἰς τὸ Μουσεῖον Μαστίχας Χίου.

Ἱ. Λείψανον Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

(Ι. Μονή Παναγίας τοῦ Κόζκου Κόζκρου).

Ἱ. Ναός Ἁγ. Ἰωάννου Προδρόμου Πυργιάς Χίου.

Τὸ Τέμπλον τοῦ Ἱ. Ναοῦ Παναγίας Ἁγιοδεκτηνῆς Κάμπου Χίου.

(συνέχεια από τη σελίδα 14)

« γκλαμουριά» και «glamour» είναι το ελληνικό «γραμματική».

Η λέξη γραμματική έγινε grammatika, έγινε glamar, glamour, και πέρασε και σήμαινε δύο πράγματα. Πρώτα πρώτα αυτόν που ξέρει γράμματα, γιατί στον Μεσαίωνα δεν ήξεραν όλοι, και δεύτερον αυτόν που έχει και μυστικά, που δεν ήξεραν όλοι. Άρα αυτόν που έχει αϊγλή, ακτινοβολία, το glamour, ή γραμματική.

Η λές jambon και είναι ή καμπή ή ελληνική. Όπως και ή γάμπα. Η λές μαρμελάδα και είναι το μελίμηλον. Η λές μπαρούτι και είναι ή πυρίτις. Η λές μπουντρούμι και είναι το ιπποδρόμιο. Η λές boutique και είναι ή αποθήκη. Και όλα αυτά βέβαια δεν είναι δικές μου περιεργές καταστάσεις, είναι αυτές οι παραδεκτές ετυμολογήσεις σε όλα τα λεξικά.

Ο μεγαλύτερος μελετητής της αγγλικής είναι ένας David Crystal, έχει γράψει το "Encyclopedia for the English Language" στο Κέμπριτζ. Τι λέει λοιπόν ο David Crystal. Ακούτε τί συνέλαβε ο άνθρωπος. Γράφει ένα άρθρο και λέει «English as a classical language». Η αγγλική ως κλασική γλώσσα. Κλασική γλώσσα ή αγγλική; Αν ξεφυλλίσεις λέει τις σελίδες ενός μεγάλου γενικού λεξικού, Webster άς πούμε, της τρέχουσας αγγλικής γλώσσας, γράφει ο Crystal, πάνω από τα 2/3 του λεξιλογίου της αγγλικής έχουν κλασική προέλευση, από την ελληνική και από την λατινική. Πάνω από τα 2/3. Οι κλασικές γλώσσες συνεχίζουν να χρησιμοποιούνται στην αγγλική, ως δυναμική νέων λέξεων. Ως πηγή λεξιλογικής δημιουργίας. Και λέει, προσέξτε ο Άγγλος, «είναι εκπληκτικό να βλέπεις πόσο στηριζόμαστε ακόμη στην ελληνική και στη λατινική, για να μιλήσουμε για οντότητες και γεγονότα, που βρίσκονται στην καρδιά της σύγχρονης ζωής. Και παίρνει το cyber από το κυβερνώ, από το cyberconnection, cybercraft, cybermake και λοιπά, παίρνει το mega, megapage, megaresearch και λοιπά, παίρνει το nano, παίρνει το tele, παίρνει το techno, και όλα αυτά είναι το English as classical language.

Αυτά πιστεύουν οι ξένοι για την ελληνική, αυτή είναι ή παρουσία της ελληνικής στις γλώσσες, από παλιά μέχρι σήμερα. Ακόμη σήμερα όταν θέλουν να πλάσουν λέξεις καταφεύγουν στην ελληνική γλώσσα.

Και ένας μη Φιλολόγος Άριστειδης Κωνσταντινίδης το όνομά του, στην Θεσσαλονίκη, έπιασε το Webster και έβλεπε τί λέει το Webster για κάθε λέξη από την ετυμολογία της. Και βρήκε ότι, σε ένα βιβλίο που λέγεται ή Οικουμενική Διάσταση της Ελληνικής Γλώσσας, Θεσσαλονίκη 2001: «εκατόν εξήντα έπτά χιλιάδες λέξεις έχει το Webster αγγλικές, από αυτές σαράντα τρεις χιλιάδες λέξεις είναι ελληνικές.

Και στην Ιατρική ειδικά, από σαράντα έξι χιλιάδες λέξεις της Ιατρικής, οι εικοσιπέντε χιλιάδες λέξεις είναι ελληνικές. Προσέξτε τώρα για τί διείσουση λεξιλογική μιλάμε. Μία τεράστια παρουσία. Και ο Έλληνας όταν πάει να σπουδάσει εκεί, και μαθαίνει τα αγγλικά δεν έχει κανένα πρόβλημα να καταλάβει τους όρους. Ο ξένος πρέπει να τους μάθει από την αρχή.

Κυρίες και κύριοι, τελείωσα. Επιτέλους κάποιοι θα λένε, αλλά εντάξει τώρα. Εδώ είναι και ώραίο το περιβάλλον, με αυτό το αεράκι, δίπλα μας ο Άγιος με την εύλογία του, ο Επίσκοπός μας με την εύλογία του, λέω λοιπόν αγαπητοί τελειώνοντας, Ότι στο περιβάλλον σας, παντού, άς προσπαθήσουμε μεταξύ άλλων, να αλλάξουμε στάση απέναντι στη γλώσσα. Δηλαδή να τη θεωρήσουμε το κύριο που είναι ή γλώσσα, άξια όπως είπα αρχίζοντας αυτή την όμιλία.

Να γίνει αυτή ή μεταστροφή που έγινε στον Παύλο, να γίνει και σε μας ως μεταστροφή στη σχέση μας με τη γλώσσα. Να την διδάξουμε, να την κηρύξουμε, να την περάσουμε ως άξια, και όχι ως άπλο εργαλείο.

Δηλαδή αν καταλάβεις ότι ή γλώσσα, ξαναλέω, είναι ο πολιτισμός σου, ή ιστορία σου, ή σκέψη, ή ταυτότητά σου και κυρίως ή σκέψη σου. Ότι δηλαδή δεν μαθαίνεις τη γλώσσα για να λές κάποιες λέξεις, αλλά μαθαίνεις τη γλώσσα για να ανάγεις σε έννοιες και μέσα από τις έννοιες σε νοήματα και μέσα από τα νοήματα στη λειτουργία της σκέψης σου. Γι' αυτό όλο το σχολείο, δηλ ή εκπαίδευση, στηρίζεται στην κατάκτηση της μητρικής γλώσσας. Αυτό θέλουμε να γίνει στο σχολείο. Κά μέσα από την κατάκτηση της μητρικής γλώσσας, να περάσουν όλες οι άλλες γνώσεις.

Αυτό λοιπόν πρέπει να το βγάλουμε στο περιβάλλον μας, στην παιδεία μας, παντού. Ποιότητα γλώσσας, να το πώ έτσι αφοριστικά, σημαίνει ποιότητα σκέψης. Και ποιότητα σκέψης σημαίνει ποιότητα βίωσης του κόσμου μας. Όσο καλύτερα λειτουργεί ή σκέψη μας, τόσο καλύτερα καταλαβαίνουμε, αισθανόμαστε, επικοινωνούμε με τον κόσμο μας τελικά. Γι' αυτό έλεγε ο Wittgenstein αυτό το άλλο μεγάλο μυαλό, «ο κόσμος μου είναι ή γλώσσα μου». Ο κόσμος μου είναι ή γλώσσα μου.

Ο κόσμος μου είναι ή γλώσσα μου, ή ελληνική γλώσσα είναι εθνικό κεφάλαιο. Και ή γλώσσα κυρίες και κύριοι δεν είναι θέμα κάποιων ετών. Είναι έργο ζωής. Δουλεύω σαράντα χρόνια με την ελληνική γλώσσα. Διδάσκω, έρευνώ, γράφω. Ακόμη θα βρώ λέξεις που δεν τις ξέρω. Σημασίες που δεν έχω έπισημάνει. Είμαι και εγώ μαθητής της ελληνικής γλώσσας. Και σάς παρακαλώ όλους, μαθητεύσατε, με την έννοιά του να υπάρξετε μαθητές, και όχι διδάσκαλοι, αν και διδάσκαλοι έπίσης, της ελληνικής γλώσσας. Η γλώσσα μου είναι ο κόσμος μου. Σας εύχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.

Η ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΙΟΥ «ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ»

Με την Χάρη και την Βοήθεια του Θεού λειτούργησε και φέτος, για τρίτη φορά, η Εκκλησιαστική Κατασκήνωση Αναγνωστών της Ιεράς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρών και Οίνουσσών στο Ιερό Προσκύνημα Αγίας Μαρκέλλης Βολισσού από 16 έως 22 Αύγουστου.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας έχει δώσει στην Κατασκήνωση την χαρακτηριστική ονομασία «**Το καράβι του Χριστού**», λόγω του ναυτικού χαρακτήρος της Μητροπόλεώς μας.

Στή Κατασκήνωση έφιλοξενήθηκαν Αναγνώστες της Χιακής Εκκλησίας ηλικίας 12 έως 25 ετών, μαθητές Σχολείων ή Φοιτητές Πανεπιστημίων, με άριστες μάλιστα επιδόσεις στα μαθήματά τους. Ο Αρχηγός της Κατασκήνωσης Αιδεσιμώτατος Πρεσβύτερος π. Ιωάννης Κατσούνης και ο Υπαρχηγός κ. Παντελής Κριτούλης, Πτυχιούχος ΑΕΝ Μηχανικών Χίου, έδωσαν στους Κατασκηνωτές την ευκαιρία συμμετοχής στην λατρευτική ζωή της Εκκλησίας, την μελέτη του Λόγου του Θεού, την γνώση της Ιστορίας μας, τον προβληματισμό, από εκκλησιαστικής πλευράς, γύρω από σύγχρονα θέματα, που απασχολούν τους νέους, αλλά και την ψυχαγωγία, μουσική, αθλητική, εκδρομική κ.λ.π. Θα πρέπει να σημειωθεί η συμμετοχή των κατασκηνωτών με ιδιαίτερη ευλάβεια σε όλες τις Ιερές ακολουθίες εντός του Ιερού ναού της Αγίας Μαρκέλλης.

Την Κυριακή 18 Αύγουστου επισκέφθηκε την Κατασκήνωση ο Σεβ. Μητροπολίτης Χίου, Ψαρών και Οίνουσσών κ. Μάρκος, έτέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ι. Ν. Αγίας Μαρκέλλης, όπου διακόνησαν στο Ιερό Βήμα και στο Αναλόγιο και έκοινώνησαν όλοι οι κατασκηνωτές. Στόν θείο λόγο του ο Σεβασμιώτατος αναφέρθηκε στην σημασία και την αξία της διαρκούς και μονίμου προσοχής μας στο πρόσωπο του Χριστού μας. Μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας ο Ποιμενάρχης μας παρηκολούθησε το έορταστικό πρόγραμμα που είχαν προετοιμάσει τα παιδιά με θρησκευτικό και ιστορικό περιεχόμενο, δίνοντας έμφαση στη Μακεδονία μας (άπαγγελίες, μουσική, τραγούδια, αθλοπαιδιές κ.λπ) και συμμετείχε μαζί τους στις δραστηριότητές τους. Την εορτή αυτή των παιδιών έτίμησαν με την παρουσία τους ο νέος Αντιπεριφερειάρχης κ. Παντελής Μπουγδάνος, ο νέος Περιφερειακός Σύμβουλος Ιατρός κ. Γ. Νομικός, οι γονείς και συγγενείς των Κατασκηνωτών, Εκπαιδευτικοί και πολλοί προσκυνητές.

Ο Σεβασμιώτατος έδώρισε σε κάθε παιδί μία μπλούζα με το σήμα της Κατασκηνώσεως και ένα καπέλο με το άστέρι της Βεργίνας.

Την Δευτέρα 19 Αύγουστου οι Κατασκηνωτές, στα πλαίσια της εκδρομής τους, επισκέφθηκαν τά Μαστιχοχώρια και συγκεκριμένα, τό Μουσείο Μαστίχας, τόν Βυζαντινό Ναό Ταξιαρχών Μεστών και τό χωριό Λιθί, όπου υπηρέτησαν ως Διδάσκαλος ο Άγιος Νεκτάριος και έγευμάτισαν μαζί με τόν Σεβασμιώτατο στό λιμένα του χωριού, όπου αποβιβάσθηκε έρχόμενος στή Χίο, ο Νεομάρτυς Άγιος Νικήτας ο Νισύριος.

Με την λήξη της Κατασκηνώσεως παιδιά και γονείς εξέφρασαν τις εύχαριστίες και έδόξασαν τόν Θεό για τό ωραίο δώρο που τούς έχάρισε η Εκκλησία μας.

Τελειώνοντας, θα πρέπει να αναφέρουμε και να εύχαριστήσουμε θερμά τούς χορηγούς των γευμάτων της κατασκηνώσεως α) κ. Σοφία Σταϊκου, β) κ. Παντελή Καμπούρη, γ) Πνευματική Έστία Χίου «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΓΚΙΑΛΑΣ», δ) Πρεσβ. Ιωάννη Κατσούνη, ε) κ. Αλέξανδρο Ζύμη, στ) Σύνδεσμο Περιθάψεως Απάρων Ασθενών Χίου, ζ) Πρωτοπρ. Γεώργιο Τσαπέλα, η) Ιερά Μονή Παναγίας Βοηθείας και θ) Ενοριακό Φιλόπτωχο Ταμείο Ι. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Καρυών.

Ευχόμεθα όπως ο Δωρεοδότης Κύριος τους χαρίζει υγεία και προκοπή και να τούς τό ανταποδώσει πολλαπλασίως.

***

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ
κ. ΜΑΡΚΟΥ

* * *

- Έκδότης: Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ.
- Απευθύνεσθε: «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» - Ιερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρών και Οίνουσσών - Κων. Αμάντου 24, Τ.Κ. 82100 - ΧΙΟΣ.
- Ίστοσελίς: <http://www.imchiou.gr>
- Η «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» διανέμεται δωρεάν.
- Δεκτές αυτοπροαίρετες δωρεές αναγνωστών, υπέρ του κατηχητικού και φιλανθρωπικού έργου.

Ο ΧΙΟΥ ΜΑΡΚΟΣ

ΚΟΝΤΑ ΣΤΟΥΣ ΧΙΩΤΕΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

*

Τὴν Πέμπτη 11 Ἰουλίου 2019 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἴνουσῶν κ. Μάρκος, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Ἀρχιδιάκονο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως κ. Ἀπόστολο Λάρδα ἀφίχθη στὴ Νέα Υόρκη, προσκεκλημένος ἀπὸ τὴν Χιακὴ Ὁμοσπονδία Ν. Υ. καὶ τὸν Σύλλογο Βορειοχωριτῶν Χίου "Τὸ Πελιναῖον - Ἁγία Μαρκέλλα", προκειμένου νὰ προστῆ τῶν πανηγυρικῶν Ἐκδηλώσεων τοῦ Ἐορτασμοῦ τῆς Ἁγίας Μαρκέλλης τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθόδοξης Κοινότητας στὸ Upstate καὶ Ἀρχιερατικοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ στὸν Ἱερό Ναὸ Ἁγίου Ἀποστόλου Πέτρου τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθόδοξης Κοινότητος στὸ Βρονκ.

Στὸ Ἀεροδρόμιο "Κέννεντυ" τῆς Ν. Υόρκης ὁ Σεβασμιώτατος, ὁ ὁποῖος ἐπισκέπτεται γιὰ τέταρτη φορὰ στὴ διάρκεια τῆς Ἀρχιερατικῆς Διακονίας του τοὺς Χιώτες τῆς Ἀμερικῆς, ἔγινε δεκτός μὲ ἐνθουσιασμό καὶ αἰσθήματα θερμῆς ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ ἀπὸ πολλοὺς Ὁμογενεῖς. Οἱ καρδιές γέμισαν χαρὰ καὶ ὑπερηφάνεια, γιὰτὶ εἶχαν ἀνάμεσά τους τὸν Σεβασμιώτατο, τὸν

Ποιμένα τῆς γενέτειρας γῆς, φορέα καὶ ἐκφραστὴ τῆς Πίστewς καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ βράδυ παρετέθη ἐπίσημο δεῖπνο πρὸς τιμὴν τοῦ Χίου Μάρκου, στὸ ὁποῖο συμμετεῖχαν πολλοὶ Χιώτες καὶ κατὰ τὸ ὁποῖο ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Βορειοχωριτῶν κ. Δημήτριος Μουτάφης ἐπεσήμανε ὅτι "ἡ παρουσία τοῦ Σεβασμιωτάτου ἀποτελεῖ τιμὴ γιὰ τὸν Σύλλογο, ἰδίαιτερα φέτος πού συμπληρώνονται 40 χρόνια ἀπὸ τὴ δημιουργία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Μαρκέλλης". "Εὐχόμαι νὰ σᾶς βλέπομε πῶς τακτικά ἐδῶ στὴν Ἀμερικὴ, γιὰτὶ τὸ χρειαζόμαστε" ἐτόνισε ἐκ μέρους τῆς Χιακῆς Ὁμοσπονδίας ὁ Πρόεδρός της κ. Ἰωάννης Καντολιός.

"Εἶναι σπουδαῖο γεγονός ὅτι γιορτάζουμε φέτος τὰ 40 χρόνια τῆς Ἁγίας Μαρκέλλης" ἐπεσήμανε ὁ εὐεργέτης τοῦ Συλλόγου καὶ τῆς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Πέτρου Βρονκ κ. Στυλιανὸς Ζερβούδης.

"Σᾶς καλωσορίζουμε μὲ ὅλη μας τὴν καρδιά καὶ εὐχόμαστε νὰ αἰσθανθεῖτε ὅτι ἤλθατε στὴ Χίο τῆς Ὁμογένειας, πού ἔ-

χει πολλή ἀγάπη γιὰ τὸ νησί μας, γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ ὅλο τὸν Ἑλληνισμό" ἐσημείωσε ὁ π. Βασίλειος Λοῦρος, Ἱερέας τοῦ Ἁγ. Δημητρίου στὴν Ἀστόρια, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε πρὶν ἀπὸ δύο χρόνια καὶ τὴν Ἁγ. Μαρκέλλα.

Τὸ μεσημέρι τῆς Παρασκευῆς 12 Ἰουλίου ὁ Σεβασμιώτατος ἔγινε δεκτός μὲ ἐγκαρδιότητα ἀπὸ τὸν φίλο του Ἀρχιεπίσκοπο Ἀμερικῆς κ. Ἐλπιδοφόρο, μὲ τὸν ὁποῖο γνωρίζονται ἀπὸ παλαιότερα (ὁ Σεβασμιώτατος Χίου ὡς Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς ὡς Ἀρχιγραμματεὺς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως), στὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς στὸ Μανχάταν. Ἰδίαιτερα συνείκησαν τὸν Χίου Μάρκο καὶ τὸν ἔκαναν ὑπερήφανο, ὅπως τὸν κάθε πατέρα ὅταν πηγαίνει στὸ σχολεῖο καὶ οἱ δάσκαλοι τοῦ λέγουν γιὰ τὰ παιδιά του πῶς ξεχωρίζουν στὶς ἐπιδόσεις, τὰ λόγια τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, "ὅτι οἱ Χιώτες, τὰ παιδιά σας ἐδῶ στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, εἶναι τὸ πῶς ὡραῖο κομμάτι τοῦ λαοῦ μας." Ὁ Σεβασμιώτατος ἐτίμησε τὸν Ἀρχιεπίσκοπο μὲ τὴν ἀνωτάτη τιμητικὴ διάκριση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Χίου, τὸν Σταυρὸν τοῦ Πρωτομάρτυρος τῆς Χίου Ἁγίου Ἰσιδώρου.

Τὸ βράδυ τῆς Παρασκευῆς, ἡ Χιακὴ Ὁμοσπονδία καὶ ὁ Σύλλογος Βορειοχωριτῶν Χίου "Τὸ Πελιναῖον - Ἁγία Μαρκέλλα" διοργάνωσαν Ἐκδήλωση στὸ Χιώτικο Σπίτι στὴν Ἀστόρια. Κατὰ τὴν Ὁμιλία του ὁ Σεβασμιώτατος ἐκάλεσε τοὺς Χιώτες "νὰ μείνουν ἐνωμένοι σάν μιά γροθιά κάτω ἀπὸ τὴ σκέπη τοῦ Χριστοῦ μας, μὲ ἀγάπη στὴν Πατρίδα, ὅπου βρίσκονται οἱ ρίζες τους, καὶ νὰ τηροῦν τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου μας. Πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν αἴθουσα, μιλώντας σὲ σᾶς καὶ στοὺς δικούς σας ἀνθρώπους, εἶχα πεί ὅτι οἱ Η.Π.Α., φίλη καὶ σύμμαχος χώρα τῆς πατρίδος μας, ἔχει ἐμβληματικά στὴν πολιτιστικὴ τῆς ταυτότητα τὴν ἀρετὴ καὶ τὸ ἰδανικὸ τῆς ἐλευθερίας. Καὶ ἡ ἀρετὴ καὶ τὸ ἰδανικὸ τῆς ἐλευθερίας ἔχουν τίς ρίζες τους στὸν ἀρχαῖο ἑλληνικὸ πολιτισμό. Καὶ τὰ στοιχεῖα, πού ἀναγνωρίζουν καὶ συνδέουν τοὺς Ἕλληνες, ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἀκόμα, τὸ "ὁμόθησκον", τὸ "ὁμόγλωσσον", τὸ "ὁμῆμιον" καὶ τὸ "ὁμότροπον", μὲ βασικότερο στοιχεῖο τὸ "ὁμόθησκον", τὴν ἴδια πίστη, καλλιεργοῦν τὸ αἶσθημα καὶ τὴν ἀρετὴ τῆς ἐλευθερίας. Ἐκεῖνο πού σᾶς ἐκράτησε ἰσχυροῦς στὴ νέα σας πατρίδα εἶναι ὅτι ὀργανωθήκατε σὲ κοινότητες μὲ κέντρο τὴν ἐκκλησία. Γύρω ἀπὸ τὴν ἐκ-

κλησία έγινε ή κοινότητα. Δίπλα στην εκκλησία έγινε τό σχολείο τής κοινότητας και αϊ διάφοροι Σύλλογοι δραστηριοποιήθηκαν από τήν κοινή πίστη.

Εκρατήσατε άναμμένο τό λυχνάρι τής καρδιάς σας από τό λυχνάρι τής πίστης πού σās έδωσαν οϊ προπάτορές σας. Και τό λυχνάρι αυτό καλείστε τώρα νά τό μεταλαμπαδεύσετε, νά τό ανάψετε στίς καρδιές τών παιδιών σας και στίς καρδιές τών παιδιών τών παιδιών σας."

Στή συνέχεια, έτόνισε τή διαχρονική άξία και σημασία τής ελληνικής γλώσσας για τήν ύπόστασή μας ως Ορθοδόξων χριστιανών και Έλλήνων, άφοϋ σ' αυτήν είναι γραμμένα τά άρχαιότερα ελληνικά έπη και ή Αγία Γραφή. Προέτρεψε τούς όμογενείς και τά παιδιά τους "νά μήν ύπάρχει κανένα παιδί πού είναι κλαδί από ρίζα μεταφυτευτή από τήν Ελλάδα πού νά μήν γνωρίζει τήν ελληνική γλώσσα. Εκτός από τήν επίσημη γλώσσα τής χώρας σας, πού όφείλετε νά τή γνωρίζετε και νά τήν όμιλείτε, νά μαθαίνετε, σάν μία πρώτη άκόμα γλώσσα, τήν ελληνική."

Ακολουθως, ό Πρόεδρος τού Συλλόγου "Τό Πελιναϊον - Αγ. Μαρκέλλα" έτίμησε τόν Σεβασμιώτατο και τού προσέφερε ειδική πλακέτα.

Τό Σάββατο 13 Ιουλίου έτέλεσε, με τήν εύλαβική συμμετοχή έκτοντάδων Χιωτών τής Αμερικής και άλλων Όμογενών, τόν Αρχιερατικό Μέγα Έσπερινό στόν Ίερό Ναό Αγίας Μαρκέλλης Urstate και τήν Κυριακή 14 Ιουλίου τόν Όρθρο και τήν Αρχιερατική Θεία Λειτουργία με Άρτοκλασία.

Κατά τή διακονία τού Θ. Λόγου ό Σεβασμιώτατος εξέφρασε με συγκίνηση τή χαρά του, γιατί ό Τριαδικός Θεός επέτρεψε, για τέταρτη φορά, νά εύρεθί ανάμεσα σέ συγγενείς του, άφοϋ και ό ίδιος είναι Χιώτης, και νά δει όλους, πού ό Θεός στην πορεία τής ζωής του, τούς έφερε στό μάτια του για νά τούς άγκαλιάσει όχι σάν, αλλά ως τά δικά του παιδιά. "Γι' αυτό κι έμεις στην καινούργια πατρίδα σας σās φέραμε χιώτικα δώρα, σās φέραμε δώρα ελληνικά. Σās φέραμε, για νά τιμάτε έδώ τήν Αγία Μαρκέλλα, ένα κομμάτι από τά βράχια, πού είναι βουτηγμένα στό αίμά της, από τό άγιασμό της. Νά τό έχετε για πάντα.

Σās φέραμε, άκόμη, εκείνο πού γεμίζει τήν καρδιά μας, γεμίζει τά μάτια μας, γεμίζει τόν ούρανό μας, γεμίζει τή θάλασσά μας, για νά σās άγκαλιάζει και νά σās σκεπάζει: Τήν Σημαία μας, για νά θυμάστε πάντα ότι σέ μία άκρη τής γής βρίσκεται ή

δική σας πατρίδα, λουσμένη με τά χρώματα αυτής τής Σημαίας, στεφανωμένη άπ' τό σύννεφα τού ούρανού με χρώματα αυτής τής Σημαίας. Και σκεπασμένη πάνω στους τρούλλους τών εκκλησιών της, τών καμπαριών της, άκόμη και τών τάφων τών πατέρων μας με τό Σταυρό αυτής τής Σημαίας. Κι έσείς όσο θά κτίζετε έδώ πού βρίσκεσθε εκκλησίες άφιερωμένες στους Άγίους μας, στους Χιώτες Αγίους και όσο θά σηκώνετε μαζί με τήν Σημαία τής πατρίδος πού σās άγκάλιασε και σās γαλακτοτρόφησε και τήν Σημαία τής πατρίδος πού βρίσκονται οϊ ρίζες σας, δέν έχετε νά φοβηθείτε και νά νικηθείτε ποτέ. Θα είσαστε παντοδύναμοι και νικητές όλου τού κόσμου."

Ό Σεβασμιώτατος έτίμησε με τήν εικόνα τής Αγίας Μαρκέλλης τόν κ. Νικόλαο Κατσάπη και τόν κ. Κωνταστίνο Ράλλη, όπως, έπίσης και τόν Πρόεδρο τού Συλλόγου Βορειοχωριτών "Τό Πελιναϊον - Αγία Μαρκέλλα" κ. Δημήτριο Μουτάφη, ενώ προσέφερε ως εύλογία σέ όλο τό εκκλησίασμα μικρές εικόνες τής Αγίας Μαρκέλλης. Δέν παρέλειψε δέ νά εύχαριστήσει συγκινημένος τούς Χιώτες και μάλιστα τόν Πρόεδρο και τά Μέλη τού Διοικητικού Συμβουλίου τού Συλλόγου Βορειοχωριτών Χίου "Τό Πε-

λιναϊον - Αγία Μαρκέλλα" για τήν πρόσκληση. "Με τό Πελιναϊον, έτόνισε, έχει συνδεθί ή ποιμαντορική διακονία μου. Θα ήθελα νά πώ, ότι εκεί, στη Σπαρτοϋντα, έτέλεσα τήν πρώτη Θεία Λειτουργία Χριστουγέννων ως Μητροπολίτης Χίου".

Πρέπει νά σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τίς έκτιμήσεις τών διοργανωτών, στίς Ίερές Ακολουθίες συμμετείχαν πάνω από 1.000 Χιώτες και άλλοι Όμογενείς, πού κατέφθασαν από τό Μπρούκλιν, τό Κουίνς, τήν Νέα Ίερσέη, τήν Πενσυλβάνια και άλλες περιοχές.

Ανάλογες Έκδηλώσεις έγιναν και τήν Τρίτη 16 Ιουλίου, κατά τήν τέλεση από τόν Σεβασμιώτατο Αρχιερατικού Έσπερινού με Άρτοκλασία στόν Ίερό Ναό Αγ. Αποστόλου Πέτρου στό Βρονχ και στη δεξίωση πού ακολούθησε στην Αίθουσα "Στυλιανός Ζερβούδης".

Έπίσης, συναντήθηκε με τόν πολιό, λαγιώτατο και πολυτάλαντο Αρχιεπίσκοπο πρ. Αμερικής κ. Δημήτριο, με τόν όποιο, μετά πολλής έγκαρδιότητας, είχε συζήτηση περι βιβλικών σπουδών και τού κατά τό προσεχές έτος 2020 πραγματοποιηθσομένου διεθνοϋς συνεδρίου στη Χίο περι τού Αγίου Μάρκου, δεδομένου ότι ό Αρχιεπίσκοπος έχει συγγράψει τόν περισπούδα-

στο τόμο "Εξουσία και Πάθος" (Χριστολογία του κατά Μάρκον Εύαγγελίου).

Ακόμη, είχε εγκάρδια συνάντηση με τον Σεβ. Μητροπολίτη Ν. Ιερσέης κ. Εύαγγελο, με τον οποίο συνεζήτησαν θέματα αφορώντα στην Όμογένεια.

Αξιοσημείωτο και το γεγονός της Εκδήλωσης στο Δημαρχείο Ρίτζφιλντ Νέας Ιερσέης, στην οποία συμμετέσχε και ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χίου, και κατά την οποία ο Δήμος Ρίτζφιλντ έδωσε δεκαέξι ζεύγη πυροσβεστικών στολών στους έθελοντές δασοπυροσβέστες των Μεστών. Την Εκδήλωση διοργάνωσαν ο χιακής καταγωγής δημοτικός σύμβουλος κ. Δημήτριος Κοντολιός καθώς και το τοπικό χιακό σωματείο Νέας Ιερσέης. Ο Σεβασμιώτατος κ. Μάρκος προσέφερε σέ κάδρο μιά φωτογραφία της επίγραφης, που ο Μέγας Αλέξανδρος έστειλε το 332 π. Χ. στους Χίους και είναι γραμμένη στην μόνη μακεδονική γλώσσα, δηλαδή στην ελληνική γλώσσα, και ένα βιβλίο με το ωραιότερο κείμενο της Δημοκρατίας, τον Επιτάφιο του Περικλέους, στην ελληνική, στην αγγλική και την γαλλική γλώσσα, σέ ένδειξη ότι η Ορθοδοξία και ο Έλληνισμός έχουν οικουμενική διάσταση.

Κατά την παραμονή του στις Η.Π.Α. ο Σεβασμιώτατος Χίου έπεσκέφθη και το Κοιμητήριο στην Ασόρια και εκεί, με συγκίνηση, έτέλεσε "Τρισάγιον" για τους αυτόθι κεκοιμημένους Χίους Όμογενείς.

Αποτιμώντας τή σημασία της μεταβάσεως του στις Η.Π.Α. ο Σεβασμιώτατος είπε: "Θέλαμε να δώσουμε την εύλογία της Αγίας Μαρκέλλης ως απόδειξη ότι η Ορθοδοξία είναι ο βασικότερος συνεκτικός κρίκος που έκράτησε τό γένος μας ένωμένο από τά χρόνια του Βυζαντίου μέχρι τις ημέρες μας σέ όλόκληρη τή γή. Για να μπορέσει τό δένδρο να απλώσει τά κλαδιά του μακριά και να μόν συντριβεί στις ριπές οποιουδήποτε άνέμου, πρέπει να είναι βαθιές οι ρίζες του. Οι ρίζες μας είναι η πίστη μας στο Χριστό, η διατήρηση της έθνικης μας συνειδησης, η παράδοσή μας, η γλώσσα μας. Αυτό τό μήνυμα θέλομε να μεταφέρομε."

Έκτενείς αναφορές στις Ιερές Ακολουθίες και τις Όμιλίες του Σεβασμιωτάτου έκαναν, συνοδεύοντας με πλούσιο φωτογραφικό υλικό, οι έγκριτες Έφημερίδες της Όμογένειας "ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ" και "GREEKNEWS".

ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΠΥΡΠΟΛΗΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΝΑΡΗ*

Του κ. Michel Marbot, απογόνου του Κωνσταντίνου Κανάρη.

*Στών Ψαρών την όλομαυρη ράχη,
Περπατώντας ή δόξα μονάχη,
Μελετά τά λαμπρά παλλικάρια,
Και στην κόμη στεφάνι φορεί,
Γινωμένο από λίγα χορτάρια,
Πού είχαν μείνει στην έρημη γή.*

(Διονύσιος Σολωμός)

Στις 19 Ιουνίου 1927 (6 Ιουνίου, σύμφωνα με τό Ιουλιανό), 105 χρόνια μετά τό χτύπημα του Κωνσταντίνου Κανάρη στη Χίο, είναι ο ίδιος ο έγγονός του, ο ύπουργός Ναυτικού Μιλτιάδης Κανάρης, ο οποίος εγκαινίασε έδω τό άγαλμα του προγόνου μας, τό οποίο φιλοτεχνήθηκε από τον γλύπτη Μιχάλη Τρόμπο.

Τί ακριβώς συνέβη; Γιατί αυτό τό άπλο κατορθωμα των δπλων της 6ης Ιουνίου 1822 αλλάζει την πορεία της ιστορίας; Γιατί ο Βίκτωρ Ουγκώ τραγουδάει άμέσως: "Κανάρης, ο ένδοξος ήμίθεος"! - ένω ή σφαγή της Χίου έκανε την Εύρώπη να παγώσει.

Η είσοδος της Χίου στον πόλεμο της Ανεξαρτησίας στις 25 Μαρτίου 1822 ήταν μία καθυστερημένη απόφαση. Στην πραγματικότητα, η άφύπνιση του ελληνικού έθνους είχε έρθει ήδη ένα χρόνο πριν, στις 25 Μαρτίου 1821, την ημέρα του Εύαγγελισμού και η ανεξαρτησία είχε άνακηρυχθεί την 1η Ιανουαρίου 1822 στην Έπίδαυρο. Ωστόσο, αυτή η απόφαση ήταν γενναία, επειδή η Χίος διαχωρίζεται από την Ανατολία μόνο από θαλάσσιο κανάλι πλάτους πέντε χιλιομέτρων. Οι Άγγλοι τό γνωρίζουν: ένα νησί είναι ένα φρούριο. Αλλά είναι στο έλεος οποιουδήποτε καταφέρνει να αποβιβαστεί. Για τή Χίο, η χαρά της Απελευθέρωσης δέν θα διαρκούσε ούτε ένα μήνα και η γεύση θα ήταν πικρή. Στις 11

* Η παρούσα έκφωνήθηκε κατά την εκδήλωση τιμής του Δήμου Χίου στη μνήμη του πυρπολητή Κωνσταντίνου Κανάρη, στον Δημοτικό Κήπο Χίου την 19η Αύγουστου 2019.

Απριλίου, την Μεγάλη Πέμπτη, ο τουρκικός στόλος αποβίβασε 45.000 στρατιώτες. Οί διαταγές του Σουλτάνου είναι σαφείς: ο Καρά-Αλή, ο Καπουδάν Πασάς, δηλαδή ο Τούρκος Αρχιναύαρχος, μετατρέπει το Πάσχα σε αίματηρή γιορτή. 25.000 κάτοικοι σφαγιάζονται, 45.000 πωλούνται ως δούλοι, 15.000 καταφέρνουν να φύγουν, 20.000 σώζονται ή κρύβονται.

Η σφαγή έχει αποτυπωθεί εκτενώς στη λογοτεχνία και στη ζωγραφική. Ποιός δεν ξέρει τον πίνακα του Ντελακρουά; Αλλά ή ήπια αντίδραση των δυτικών κυβερνήσεων πυροδοτεί τις αντιδράσεις των φιλελλήνων. Μεταξύ αυτών ο ιδρυτής της Σχολής Επιστημών και Νομικής του Πανεπιστημίου της Νάνσι, Prosper Guettier de Dumast, εξ άγχιστείας πρόγονος της οικογένειάς μας. Το παραθέτω:

Στην Ευρώπη, θα έλεγα, ξαναγεννήθηκε ένας διάσημος λαός, του οποίου ή αναγέννηση θα πάντρευε την έλπιδα με τή μνήμη.

Γιά πολύ καιρό, ικέτεψε ενάντια στη μοίρα για βοήθεια από τὰ αδέρφια του.

Ρωτήστε τον θάνατο αν μπόρεσε να την πάρει.

Και είναι ένας μικρός Έλληνας ναύτης, ο Κωνσταντίνος Κανάρης, που θα κάνει ό, τι ο κόσμος περιμένει από τις μεγάλες δυνάμεις. Σκορπίζει το Θάνατο στη Χίο, και παίρνει εκδίκηση για τή σφαγή. Έρχόμενος από το γειτονικό νησί των Ψαρών, διεισδύει με τή φωτιά του στη μέση του τουρκικού στόλου. Τή νύχτα 6 έως 7 Ιουνίου 1822 ο Κανάρης πυρπολεί τήν τουρκική ναυαρχίδα και ο καπουδάν Πασάς Καρά Αλή, αρχηγός του στόλου, σκοτώνεται κατά τή διάρκεια αυτής τής επίχειρησης. Δεν είναι έπομένως πράξη αντίστασης, αλλά μία πραγματική στρατιωτική έκστρατεία που πραγματοποιήθηκε χωρίς καμμιά βοήθεια και τής οποίας ή επίδραση είναι τεράστια και μόνο από το γεγονός ότι σκοτώθηκε ο Αρχιναύαρχος Καρά Αλή.

Και ή φλόγα που άναψε ο Κανάρης ήταν αυτή τής Έλευθερίας.

Γιά πέντε αιώνες ή υποδούλωση των Έλλήνων ήταν μία πραγματικότητα άδιαμφισβήτητη. Η Ιερά Συμμαχία δεν έθεσε ποτέ σε άμφισβήτηση τὰ σύνορα και τὰ νόμιμα δικαιώματα των Τούρκων να κυριαρχούν πάνω στην Ελλάδα, από τήν οποία ή Οθωμανική

Αυτοκρατορία άντλούσε κύρος και δύναμη. Μετά τή δράση του Κανάρη, οί Έλληνες άναγνωρίστηκαν ως πραγματικοί μαχητές και ξαφνικά ή σφαγή τής Χίου έγινε έγκλημα πολέμου και δεν ήταν πλέον έσωτερική υπόθεση τής Τουρκίας. Κανείς δεν μπορούσε να άρνηθεί, ούτε καν ο Σουλτάνος, ότι αυτός ο άτρόμητος μικρός λαός ήταν ένας λαός περήφανων και έλευθερων ανθρώπων.

Περήφανοι και Έλευθεροι πώς δεν θα ήταν;

Ακούστε τον μεγάλο τυφλό ποιητή τής Χίου, μιλώ για τον Όμηρο φυσικά:

«Είναι ή ιδέα που κάνει τον Ξυλουργό, δεν είναι ή δύναμη».

Και ο ποιητής του περασμένου αιώνα, ο Γιώργος Σεφέρης, γεννημένος στη γειτονική Σμύρνη:

«Έκανα τὰ πρώτα μου βήματα στη χιλιόχρονη σκόνη
κάτω από τήν έπιβλητική σκιά ιερών έρειπίων.

Άκουγα τις πέτρες να διηγούνται στον άνεμο μύθους και θρύλους.

Κι αν στ' όνειρό μου με στεφάνωσε ή Νίκη με κλαδί άγριελιάς.

Άναψε ή ιερή φλόγα και ντύθηκε με φώς ή οικουμένη».

Από εκείνη τήν ήμέρα τής 6ης Ιουνίου 1822, ή οικογένειά μας συνέχισε να ζει με υπερηφάνεια για να ανήκει σε αυτή τή μεγάλη φιλελληνική κοινότητα που άγκαλιάζει το κριτικό πνεύμα, τήν αισιοδοξία και τήν έλευθερία χωρίς τήν οποία δεν μπορεί να υπάρξει πρόοδος. Η αισιοδοξία έγκειται στην βεβαιότητά μας ότι αυτός ο πολιτισμός είναι ο μόνος που μπορεί να ένώσει τήν ανθρωπότητα. Είναι καλό να θυμόμαστε αυτό εδώ στη Χίο, στα σύνορά τής Ευρώπης, που δεν μπορεί να είναι ένας τοίχος αλλά αντίθετα μία γέφυρα του Πνεύματος.

Γιά τήν οικογένειά μας, αυτό μεταφράζεται όχι μόνο σε μία σχέση αγάπης, αισθησης συμμετοχής σε μία κοινότητα, στην κοινότητά σας, αλλά σε μία βαθιά προσήλωση σε όλες τις ανθρώπινες αξίες που σφυρηλατούν το θεμέλιο του πολιτισμού και ό,τι ή Ελλάδα μας πρόσφερε.

Αυτή είναι ή σημασία τής παρουσίας μας σήμερα στη Χίο.

Και για έμας ή φλόγα δεν θα σβήσει ποτέ.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ Ι. Μ. ΧΙΟΥ «ΑΓΙΟΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ»

***

Την Βιβλιοθήκην τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν "ΑΓ. ΑΓΑΠΗΤΟΣ" ἐπεσκέφθη τὴν Κυριακὴν 7ην Ἀπριλίου ἐ.ε. ὁ κ. **Μιχαὴλ Κωσταράκος**, Στρατηγὸς ἐ.ἀ., πρ. Πρόεδρος τῆς Στρατιωτικῆς Επιτροπῆς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως καὶ ἐπίτιμος Ἀρχηγὸς τοῦ Γ.Ε.ΕΘ.Α., συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν κ. **Μάρκον**, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἐξεναγῆθη εἰς τοὺς χώρους τῆς.

Ὁ Στρατηγὸς ἐξέφρασε τὸν θαυμασμὸν του διὰ τὴν ἀριότητα τῆς Βιβλιοθήκης καὶ τὴν συλλογὴν τῶσων ἐπιστημονικῶν βιβλίων, καθὼς καὶ διὰ τὴν ἐν γένει σπουδαίαν προσφορὰν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν κοινωνίαν τῆς Χίου.

Επίσης, τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν " ΑΓ. ΑΓΑΠΗΤΟΣ" ἐπεσκέφθη τὴν Κυριακὴν 5ην Μαΐου 2019 ὁ πρ. Πρωθυπουργὸς κ. **Κωνσταντῖνος Αλ. Καραμανλῆς**.

Τὸν κύριον Πρόεδρον συνώδευον ἡ σύζυγός του κ. **Νατάσα Καραμανλῆ**, ἡ μεγάλη Εὐεργέτις τῆς Βιβλιοθήκης κ. **Αλεξάνδρα Προκοπίου** μετὰ τὸν σύζυγόν της **Γιώργον**, καὶ τὰ ζεύγη **Βαρβιτσιώτη** καὶ **Εὐσταθίου**.

Τὸν κ. Πρόεδρον ὑπεδέχθη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν κ. **Μάρκος**, ὁ ὁποῖος ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἰδρυσιν καὶ τὰς δραστηριότητας τῆς Βιβλιοθήκης, καὶ ἐδώρισεν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον ἐκδόσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ Χιακά παραδοσιακά γλυκά. Ὁ κ. Καραμανλῆς εὐχαρίστησεν τὸν Σεβασμιώτατον καὶ ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησίν του διὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὸ ἐπίπεδον τῶν βιβλίων καὶ τὴν σύγχρονη δομὴ τῆς Βιβλιοθήκης.

Τὴν 21ην Μαΐου ἐ.ε. ἐπεσκέφθη τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν «ΑΓΙΟΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ» ὁ Στρατηγὸς ἐ.ἀ. κ. **Δημόκριτος Ζερβάκης**, ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὸν θαυμασμὸν του διὰ τὴν πλουσίαν συλλογὴν τῶσων ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων καὶ τὴν ὅλην διαμόρφωσιν τῶν χώρων τῆς Βιβλιοθήκης.

Ἡ ὅλη ὑπηρεσία τοῦ κ. Δημοκρίτου Ζερβάκη, ὁ ὁποῖος ὑπρέτησεν καὶ εἰς Χίον ὡς Διοικητὴς τῆς 96 Α.Δ.Τ.Ε., διακρίνεται ἀπο ἀξιοθαύμαστον ἀφοσίωσιν εἰς τὴν Πατρίδα ἡμῶν ἀλλὰ καὶ ἀπὸ βαθεῖαν πίστιν εἰς τὸν Θεόν.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου κ. **Μάρκος** ἐξετίμησε ἰδιαίτερα τὰ χαρίσματα τοῦ Στρατηγοῦ, διὰ τοῦτο καὶ τοῦ ἀπένευμεν τὸν Σταυρὸν τοῦ Ἁγίου Ἰσιδώρου καὶ τὸν ἐχειροθέτησεν εἰς Ἀναγνώστην.

Τὴν Κυριακὴν 30^{ην} Ἰουνίου ἐ.ε. μετὰ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἁγίου Μάρκου Βροντάδου, ὁ κ. **Γεώργιος Μπαμπινιώτης**, Γλωσσολόγος - Ὁμ. Καθηγητὴς τοῦ ΕΚΠΑ, ἐξεναγῆθη ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως "Ο ΑΓΙΟΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ", καὶ ἐξέφρασε τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὸν θαυμασμὸν του διὰ τὴν πλουσίαν συλλογὴν τῶσων ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων ὡς καὶ τὸ ὑψηλὸν ἐπιστημονικὸν ἐπίπεδον τῶν βιβλίων καὶ ὠμίλησεν εἰς ἱκανὸν ἀκροατήριον Ἱερέων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν, ὡς καὶ τοῦ νεοεκλεγέντος Δημάρχου Οἰνουσσῶν κ. **Γεωργίου Δανιὴλ**, διὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης, ἐπισημαίνων ὅτι "ἡ ἐπανάληψις εἶναι μῆτηρ τῆς μαθήσεως ἀκόμα καὶ γιὰ τοὺς φτασμένους καὶ ἐξέχοντες Καθηγητὲς", καὶ ἐτόνισεν ὅτι "ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ συχνὰ μιλοῦν Δημοσίως (Ἱερεῖς, Δάσκαλοι, Δημοσιογράφοι, Δήμαρχοι ἀλλὰ καὶ ὅλοι στὴν καθημερινὴ μας ζωὴ) εἶναι ὠραῖο, πρέπον καὶ ἀπαραίτητο νὰ μιλάμε σωστὰ καὶ χωρὶς[μαργαριτάρια], γιὰτὶ ἡ γλῶσσα εἶναι ἡ κινητήριος δύναμις ποὺ τροφοδοτεῖ καὶ ἀναβαθμίζει τὴ σκέψιν".

Εύλαβεις τοπικοί άρχοντες και ο πιστός λαός
εις τό 'Ι. Προσκύνημα Άγ. Μαρκέλλης Βολισσοῦ. (22.7.2019).

Απονομή έτηρίων ένδεικτικῶν εἰς τοῦς μαθητάς
τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς τῆς 'Ι. Μητροπόλεως Χίου.

Ἰ. Εἰκὼν Ἁγ. Ἰωάννου Προδρόμου (Τέμπλον Ἁγ. Ἰωάννου Πυραμᾶς Χίου).